

KYMI-YHTYMÄ

HENKILÖKUNNAN
JULKAISU

- 1 Liikennekuri
- 2 Kuusanniemessä yhdeksän rakennuksen harjannostajaiset
- 8 Kuusanniemen silta- ja ratatyöt hyvää vauhtia edistymässä
- 10 Massaputkisto ja putkisilta rakenteilla
- 12 Metsänhoitajat metsätietoutta kartuttamassa
- 15 Uusi kokoojakone Haukkasuolla
- 16 Högforsin Tehtaan laboratorion toimintaedellytyksiä tehostettu
- 18 Salon tehdasta laajennetaan
- 19 Suurpaloharjoitus Karkkilassa
- 19 Karkkilassa 25-paikkainen sairaala
- 20 Lämminhenkinen eläkeläisjuhla Hallan Aholansaassa
- 21 Hyvästit Ran-hinaajalle
- 22 Juankoskella nähtyä ja kuultua
- 24 Uimapromootio Kuusankoskella
- 24 Voikkaan Mestarikerho metsäretkellä
- 25 Tervettä kilpailuhenkeä
- 25 AK:n ansiomerkkejä yhtiön autonkuljettajille
- 26 Pitkäaikaisesti palvelleita
- 27 Merkkipäiviä
- 30 Juankoskella kilpailtiin yhtymän mestaruuksista

Takakansi: Arvovaltaisia vieraita Kuusankosken tehtailla

Kirjoitusten ja kuvien lainaaminen ilman lupaa kielletty

TOIMITUS: VASTAAVA TOIMITTAJA: VEIKKO TALVI - TOIMITUSSIHT.: HELI KYLLÖNEN - KIRJAPAINO: KOUVOLAN KIRJA- JA KIVIP.

Högforsin Tehtaan laboratorion uusi analyysisali

Kuusanniemen tehtaan rakentaminen on edistynyt niin pitkälle, että heinäkuun 19 päivänä vietettiin suurharjannostajaisia siniristilipun hulmutessa yhdeksässä rakennuskohteessa. Tähän mittavaan työnjuhlaan osallistui lähes tuhat henkeä.

Kuusanniemen rakentamisen rinnalla kohdistuu huomio Pessan- ja Rapakosken siltatyömaihin. Niiden valmistuttua päästään Kuusankoskella Kymijoen yli seitsemää liikennöitävää siltaa myöten.

Varsin näyttäviä töitä ovat myös tehtaita yhdistävien massaputkistojen sekä Kymintehtaalta Kuusanniemeen johtavan putkisillan rakentaminen.

Yhtiömme metsänhoitajat ovat olleet pohtimassa ajankohtaisia metsänhoidollisia ongelmia. Tieteellistä asiantuntemusta edustivat professorit Risto Sarvas, Leo Heikurainen ja Pentti Viro.

Haukkasuolta on kerrottavana uutta ja vanhaa. Suolle on ilmestynyt auto-maattainen kokoojakone ja suon kätköistä on paljastunut arkeologisia löytöjä.

Högforsin Tehtaan laboratorio, jonka tehtävät ovat jatkuvasti lisääntyneet, on saanut tilavan analyysisalin, muita tarpeellisia lisätiloja sekä uusia tutkimusvälineitä.

Salon tehtaan konttorirakennus valmistui viime kevättalvella ja parhaillaan tehdasta laajennetaan rakentamalla kolmas halli, mitoiltaan 100 X 30 m.

Yhtymän kesäkisat pidettiin Juankoskella. Suurten sarjassa Karkkila oli ylivoimainen, ja Kymintehtaan naiset tapansa mukaan 'isännöivät' lentopallossa. Juankosken urheilujuhlan ohjelmassa, kuten aina ennenkin, oli sijansa kalakukolla ja laivamatkalla.

Liikennekuri

Selostukset liikenneonnettomuuksista ovat jokapäiväistä uutisaineistoa sanomalehtien palstoilla. Ne toistuvat niin tuhkatieheään, ettemme aina edes vaivaudu niitä vilkaisemaan. Ainoastaan silloin kun romua on tullut oikein roppakaupalla, kun onnettomuus on vaatinut kuolonuhreja tai kun kysymys on ilmeisestä maantiegangsterismista, havahdumme ahmimaan uutisen.

Olemme tottuneet myös liikenneonnettomuuksia esittäviin tilastonumeroihin. Ylipäänsähän asian laita on niin, että tilastot — paljonpuhuvatkin — tuntuvat meistä ulkokohtaisilta ja etäisiltä, ovat vain matemaattisia yhteenvetoja, ja siksi niiden on vaikeata ravistella meitä hereille. Lienee kuitenkin aiheellista muistuttaa, että keskimäärin kaksi ihmistä päivässä menettää maassamme henkensä liikenneonnettomuuksissa ja päivittäisten liikenneonnettomuuksien luku alkaa lähennellä sataa. Meidän ei tarvitse suurentakaan vaivata mielikuvitustamme todetessamme, että näiden lukujen taakse kätkeytyy paljon inhimillistä kipua ja kärsimystä, suuria aineellisia menetyksiä, kiusallisia käräjiä ja tuomioiden langettamisia ja kenties omantunnon soimauksiakin.

Kysymys liikenneturvallisuuden parantamisesta, tinkimättömästi liikennekurista ja -kasvatuksesta ei ole siten joutavaa puhetta. Ei myöskään riitä, että vaadimme lainsäätäjältä parempaa turvallisuutta teillä liikkuessamme, teiden rakentajilta turvallisempia kulkuväyliä sekä liikenneratkaisuja ja viranomaisilta tehokampaa liikenteen valvontaa. Yleensäkin yksipuolisesta syyttelemisestä ei ole sanottavaa apua, varsinkin kun tiedämme, että liikenneneuvojen luku, vauhti ja kiire maanteillä jatkuvasti kasvavat.

Meillä kullakin on omassa vallassamme keino, jolla me voimme suuresti edistää liikenneturvallisuutta. Sen me myös hyvin tiedämme, mutta tulkoon se sanotuksikin. Kysymys on meidän omasta liikennetietoudestamme ja suhtautumisestamme liikennekuriin. Viranomaisten suorittamalla toimenpiteillä saavutetaan vain puolittaisia edistysaskeleita, ellei kukin meistä ole henkilökohtaisesti edistämässä liikennekulttuuria.

Toistaiseksi liikennekulttuurista puhuminen kuulostaa liian kaunopuheiselta ja kaukaiselta tulevaisuuden haaveelta. Kieltämättä liikennemääräysten ja -ohjeiden oppimisessa on tapahtunut edistymistä, mutta epäilemättä varsin monet hallitsevat vasta aapis-tason, joten tietojen kartuttaminen on tuiki tarpeen. On myös väärin ajatella siten, että liikennetietouden määrän tarpeellisuuden ratkaisee se, millaista ajoneuvoa käytämme vai tyydymmekö liikennöimään yksinomaan jalkamiehenä. Tietenkin autoilijan on hallittava liikennemääräykset jalankulkijaa paremmin, mutta omin päin ei viimeksi mainitunkaan sallita nykyisin enää tietään vaeltaa. Ja mitä polkupyöräilijään ja mopoilijaan tulee, koskevat heitä samat määräykset kuin isommilla ajoneuvoilla ajavia.

Vaikka liikennetietoudestamme olisi toistaiseksi pahojakin aukkoja, kykenemme parantamaan tilannetta omalta kohdaltamme noudattamalla alituista varovaisuutta. Tätä seikkaa emme saisi koskaan unohtaa. Varovaisuus ja valppaus ovat tarpeellisia kaikille teillä liikkuville, mutta erityisesti niille, jotka tuntevat itsensä avuttomiksi ja turvattomiksi liikenteessä.

Varovaisuuden rinnalla oikea asennoituminen on välttämätöntä parantaessamme liikennekuria. Meidän pitäisi ymmärtää, ettei ole kysymys yksinomaan pakonomaisesta määräysten noudattamisesta, vaan että kunkin henkilökohtainen velvollisuus on kulkea ja liikennöidä teillä oikein. Pohjimmaltaan liikenneturvallisuuden edistäminen riippuukin erittäin suuresta määrin asennoitumisestamme. Meidän on hankittava itsellemme liikennetietoutta aivan samoin kun me tarvitsemme elämässä monia muita välttämättömiä tietoja. Meidän on aina muistettava, että tiet ovat meitä kaikkia varten. Meidän on hieman tingittävä kiireestämme ja oltava varovaisia. Meidän on osoitettava muita kohtaan myös huomaavaisuutta ja kohteliaisuutta, ennen kaikkea 'voimakkaampien heikompia' kohtaan.

Valmista ja harjakorkeuteen kohonnutta: etualalla konttori- ja korjaamoryhmään kuuluva tehdasruokala, takana soodakattilalaitos sekä haihduttamo ja välissä apukattila

set ja rakentamisen tulokset vastaavat täysin toisiaan, mutta ulkopuolisille tarkkailijoille tehtaan mittavuus on aikamoinen yllätys. Yksistään tehdasrakennusten massiivinen työntyminen esiin metsän keskeltä on juhlallinen tehdasnäkymä, joka antaa seudulle aivan uuden voimakkaan maisemallisen lisäpiirteen. Se ei ole varmaankaan jäänyt keltään uuden tehtaan läheisyydessä liikkuvalla huomaamatta, siksi puoleensa vetävä uusi tehdasryhmä on sekä suuruudeltaan että rakennusten laajamittaisen sijoittelun kannalta.

Heinäkuun 19 päivänä Kuusanniemessä vietettiin suurta työnjuhlaa. Työt olivat edistyneet niin pitkälle, että oli sopiva hetki viettää harjannostajaisia. Siniristilippu liehui yhdeksän rakennuksen harjalla ja kuitulinjan alimmaiselle välitasolle oli katettu kestopöytä tuhannelle hengelle. Lähes kaikki paikat myös täyttyivät, kun vieraat, rakennusväki ja isännät istuutuivat pöytien

Kuusanniemessä yhdeksän rakennuksen harjannostajaiset

Lehdessämme on tarkoin seurattu Kuusanniemen sulfaattiselluloosatehtaan rakentamista. Pienoismallin ja pohjapiirroksen avulla on jo ennakolta voitu saada havainnollinen kuva tulevasta tehtaasta. Nyttämmin rakennusten kohottua harjakorkeuteensa tuntuu kuitenkin siltä, ettei mielikuvitus ollut sittenkään kasvattanut niitä oikeisiin mittoihinsa. Rakennukset ja koko tehdasalue vaikuttavat huomattavasti suuremmilta kuin mitä ennakolta saattoi odottaa. Tietenkin suunnittelijoiden ja rakentajien ajatuksissa piirustuk-

Tehtaan suurin rakennus kuitulinja, jonka vasen pääty kasvaa vielä keittämöosalla

ääreen yhtiömme ja Kuusankosken tähän asti suurinta harjannostajaisjuhlaa viettämään. Pidetyissä puheissa kuvastui tyytyväisyys tehdashankkeen tähänastiseen edistymiseen ja myös julkisen sanan taholta Kuusanniemen tehtaan harjannostajaiset saivat huomiota osakseen.

**Kuusanniemen tehtaan rakentaminen
yhtiömme tuotantolaitosten suurin
laajennus yhdellä kertaa**

Juhlan puheiden sarjan aloitti yhtiömme toimitusjohtaja vuorineuvos K. E. Ekholm lausuen tervehdyspuheessaan seuraavaa:

— Kymin Osakeyhtiöllä on tänään syytä suuren iloon. Olemme saavuttaneet puolimatkan virstantolpan sillä teknillisesti sekä taloudellisesti

mantena vaihtoehtona oli Kymin sulfiittiselluloosatehtaan laajentaminen. Vaihtoehtoista voitti viimeksi mainittu ja sulfaattitehdasajatus jäi lepäämään. 1950-luvun alkupuoli kului Kymin sulfiittitehtaan uusimistyössä. Vuosikymmenen loppupuolella suoritettiin huomattavia voimalaitoslaajennuksia sekä Kymin-tehtaalla että Voikkaalla ja viimeksi mainittuun paikkaan rakennettiin lisäksi uusi sanomalehtipaperikone.

— Vuonna 1960 otettiin jälleen sulfaattitehdassuunnitelma esille. Esisuunnittelun paikanvalintaa koskevine tutkimuksineen suoritti Kymin Osakeyhtiön teknillinen osasto silloisen teknillisen johtajansa Björn Sucksdorffin johdolla Insinööritöimistö Murto & Pöyryn avustaessa. Vuosina 1961—1962 tapahtuneen teh-

Vuorineuvos K. E. Ekholm lausui harjannostajaisvieraat tervetulleiksi ja selosti tehdashanketta

Tällaisen komean näkymän tarjoaa Kuusanniemen tehdasalue pääkonttorin tornista katsottuna

erittäin vaativalla taipaleella, mitä kokonaisen puunjalostustehtaan rakentaminen merkitsee. Kun päätös Kuusanniemen sulfaattiselluloosatehtaan rakentamisesta vuoden 1961 keväällä tehtiin, tuli tästä yrityksestä suurin, mitä yhtiö on koskaan yhdellä kertaa ottanut suorittaakseen.

— Juhlinnan kohteen alkuhistoria juontuu jo 1930-luvulle, jolloin suunnittelijat esittivät Kuusanniemen alueen mahdollisena tehtaan paikkana. Vakavammin asia oli jälleen esillä vuonna 1950. Silloin suunniteltiin joko uuden sulfaattitehtaan uuden sulfiittiselluloosatehtaan rakentamista Kuusanniemeen. Kol-

taan yksityiskohtaisen konesuunnittelun jälkeen aloitettiin nopea rakennussuunnittelu. Tämä työ uskottiin arkkitehtitoimisto Arne Helanderille ja Oy Teollisuusrakennus-Industrikonstruktion Ab:lle. Rakennustyöt alkoivat yhtiön omin voimin viime vuoden helmikuussa ja ensimmäisenä kohteena oli tulevan tehtaan päävesiasema. Saman vuoden toukokuussa aloitettiin tehdasalueen tasoitus- ja viemärintityöt sekä konttorin ja korjaamon rakentaminen. Myöhemmin kesällä pantiin apukattilan työt alulle. Lokakuussa vietettiin mainittujen rakennusten harjannostajaisia. Marraskuussa alkoi lämpöä virrata apukattilasta

alueen rakennuskohteisiin. Kuusanniemen tehtaan suunnittelu- ja rakennusryhmä, jota on lokakuusta 1961 lähtien johtanut dipl.ins. P-G. Michelsson, pääsi nykyisessä kokoonpanossaan muuttamaan konttori- ja korjaamorakennukseen tämän vuoden huhtikuun alussa. Varsinaisten tehdasrakennusten rakennustyöt uskottiin marraskuussa 1962 työyhtymälle Constructor—Liljeberg—Palmberg ja työt pääsivät vähitellen alkuun saman kuun loppupuolella.

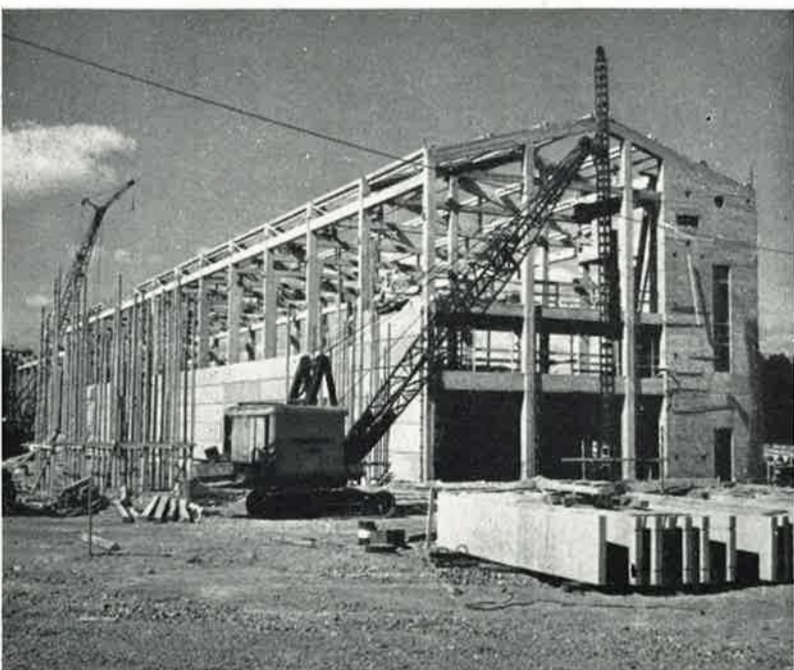
— Hyvät läsnäolijat! Suomen lipun liehuessa tänään yhdeksän eri rakennuksen harjalla toivotan teidät sydämellisesti tervetulleiksi tähän

työnjuhlaan, Kymin Osakeyhtiön ja koko kauppalamme tähän saakka suurimpaan harjannostajaisilaisuuteen.

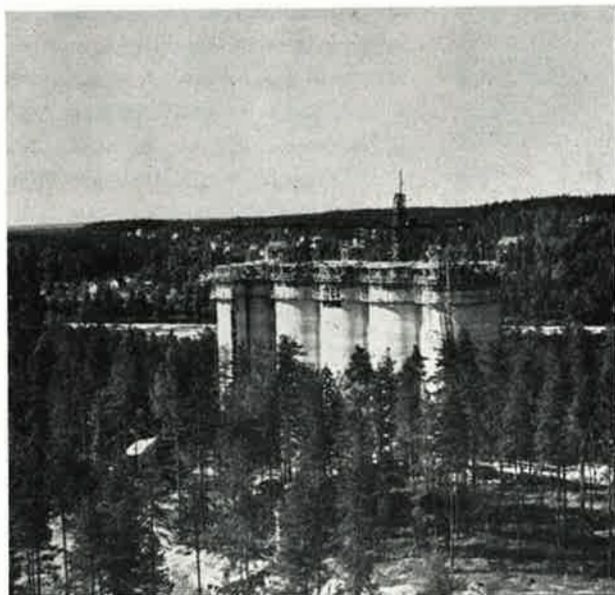
**Harjannostajaisjuhlan kohteena
324 000 m³:n rakennusurakka**

Varsinaisen harjannostajaispuheen piti dipl.ins. Erkki Laasonen. Aluksi hän selosti sulfaattiselluloosan valmistusta mainiten samalla, mikä tarkoitus kullakin juhlimisen

Päätöseiniä lukuun ottamatta kuorimo on elementtirakenteinen

Kuivaamorakennus on kokonaisuudessaan koottu teräsbetonisista 'palikoista'

Tehtaalle näköä antavat hakesiilot kohosivat harjankorkeuteensa kymmenessä päivässä

kohteina olevista rakennuksista tulee olemaan. Rakennustavan valinnassa päädyttiin suurimmalta osalta elementtiratkaisuihin. Varsinkin sivuseinät ja katot ovat valtaosaltaan elementeistä, vieläpä kahden rakennuksen pilaritkin. Sen sijaan rakennusten päätyihin oli vaikeata soveltaa standardi-elementtejä ja siksi ne tulevatkin etupäässä tiilistä. Kuivaamo ja kylmävarasto lukuun ottamatta rakennukset lepäävät kallioperustalla. Kuivaamon pohja paaletettiin.

Rakennuselementtejä ovat toimittaneet Ko-Se-Ra Oy Kouvolasta, Cellit Oy Tampereelta ja Rakennuselementti Oy sekä A-Elementti Oy Helsingistä. Pääosan tiilistä toimittaa Kimpo Oy. Eri rakennuskohteista dipl.ins. Laasonen mainitsi seuraavaa:

Kuitulinja on tilavuudeltaan suurin rakennus. Sen mitat ovat: tilavuus 110 000 m³, pituus 154,5 m, leveys 22,5 ja korkeus keittämön kohdalla 40 m ja muulta osalta 28 m. Runko on paikalleen valettu, seinät ja katto ovat elementtejä.

Toiseksi suurin on soodakattilan ja turpiinin käsittävä rakennus. Sen huippu kohoaa 46 m:n korkeuteen ja tilavuus on 66 000 m³. Soodakattilaosa tehtiin liukuvaluna ja monimutkaisien muotonsa takia työ kuuluu vaikeimpiin, mitä maassam-

me on liukuvalumenetelmää käyt-
täen suoritettu. Katto on kevyt-
betonielementeistä. Turpiiniosan
runko sekä katto valettiin paikalla.

Kuivaamorakennuksen pituus on
133,5 m ja tilavuus 37 000 m³. Se on
runko mukaan luettuna kokonaan
elementtirakenteinen.

Valkolipeämö on tilavuudeltaan
kuivaamon kokoinen. Runko suori-
tetaan paikallisvaluna, sivuseinät ja
katto elementeistä. Rakennuksen pi-
tuus on 92 m.

rakennus, jonka runko sekä katto on
valettu paikalla. Haihduttamo-osa
muistuttaa kapealla sivullaan seiso-
vaa, säiliökenttöosa taas leveällä
sivullaan makaavaa laatikkoa.

Kymmenessä päivässä liukuva-
luna tehdyn hakesiilorakennuksen
tilavuus on 19 100 m³ ja korkeus 36
m. Katto valetaan paikalla. Siilojen
seinissä on pystysuoria reikiä läm-
mitystä varten lastujen kiinnijäty-
misen ehkäisemiseksi.

Kylmävaraston on rakentanut Ky-

Dipl.ins. Erkki Laasonen piti
harjannostajaispuheen

Valkolipeämön perustuksia ja
säiliöiden pohjarakenteita

Kuorimo on suhteellisen matala,
vain 11,5 m, mutta leveähkö raken-
nus. Sen tilavuus on 26 000 m³. Kui-
vaamorakennuksen tapaan se on
kaikilta muilta osiltaan paitsi pää-
tyseiniltään elementtirakenteinen.

Haihduttamo säiliökenttineen on
14 600 m³ suuruinen tiiliseinäinen

min rakennusosasto. Tässä 14 600
m³:n suuruudessa rakennuksessa on
varastotilaa 1 600 m². Yhtiön omana
työnä on tehty myös porttirakennus
ja samaan rakennukseen tuleva
PYP:n asioimiskonttori.

Edellä mainittujen harjannosta-
jaisjuhlan kohteena olevien raken-
nusten yhteinen tilavuus on 324 000
m³. Niihin käytetään 7,5 milj. kg

sementtiä, josta lähes viidesosa ele-
mentteihin. Betonirautaa tarvitaan
1 864 tonnia, mikä määrä 2,6 mm:n
langaksi venytettynä riittäisi yhteen
kierrokseen maapallon ympäri. Tiiliä
tarvitaan 1,2 milj. kappaletta. Puutavaraa
on kulunut 1 600 stan-
dardtia. Tulevan tehtaan raaka-ai-
neena tämä suurehko puutavara-
määrä riittäisi kuitenkin vain neljän
päivän tuotantoon.

Kaikkiaan nousee Kuusanniemen
tehtaan kokonaistilavuus 370 000
m³:iin. Päävesiasema ja konttori-
sekä korjaamorakennus ovat val-
mistuneet jo aikaisemmin. Aloitta-
mattomista ja puolivalmiista raken-
teista mainittakoon putkitunnelit,
jotka pääasiallisesti tehdään yhtiön
omina töinä.

Työntekijöitä on Kuusanniemen
tehtaan rakennustöissä ollut keski-
määrin n. 700 henkeä, joista ura-
koitsijan CLP:n kirjoissa 570. Ra-
kennusväestä on naisia n. 50. Anka-
rasta talvesta huolimatta työt ovat
sujuneet lähes ohjelman mukaisesti.
Vakavia tapaturmia ei ole raken-
nustyömaalla sattunut, eikä myös-
kään työselkkauksista voida puhua.
Työt ovat edistyneet jo niin pitkäl-
le, että koneasennukset ovat pääs-
seet alkuun. Yhtiön puolesta on ra-
kennustöiden valvonnasta vastannut

Kuusanniemen tehtaan rakentaminen edistää myös Kuusankosken kauppalan kehitystä

Kuusankosken kauppalan tervehdyksen esitti kauppalanjohtaja J. Mikkonen. Hän totesi puheessaan Kymin Osakeyhtiön tärkeän osuuden ja aktiivisuuden maamme puunjalostusteollisuuden laajentamisessa ja jatkoi:

yhtiön rakennuspäällikkö dipl.ins. Sven-Åke Lemström.

Puheensa päätteeksi dipl.ins. Laasonen kiitti Kymin Osakeyhtiön puolesta kaikkia, jotka ovat olleet rakennustyössä mukana. Samalla hän esitti, että työt jatkuisivat kesäloman jälkeen samalla innolla, jotta tiukka-aikatauluinen koneasennus pääsisi edistymään keskeytyksittä.

Harjannostajaisia juhlisti reippailla esityksillään Kuusankosken Työväen Soittajat Pertti Huuhkon johdolla

Kuusankosken kauppalan onnittelut esitti kauppalanjohtaja Jaakko Mikkonen

Juhlasaliksi oli valittu kuitulinjan alatason toinen pää, johon oli katettu pöydät tuhannelle hengelle

Urakoitsijoryhmän CLP:n puolesta puhui toimitusjohtaja Otto Vanttinen

— On itsestään selvää, mitä kaikkea tämä valtava rakennustyö, joka on yhtenä työmaana suurin mitä Kuusankoskella on koskaan toteutettu ja mikä on suurin Kymn Osakeyhtiönkin yli 90-vuotisessa historiassa, merkitsee paikkakunnallemme. Ovathan tällä työmaalla saaneet vuosikausiksi työpaikan monet rakennusalan eri ammattien suun-

nittelijat, työnjohtajat ja työntekijät. Ilmeisesti täällä tulee saamaan pysyvänkin työpaikan melkoinen työntekijä- ja toimihenkilöjoukko. Ja varmaan tarvitaan ei vain kauppalassamme vaan ehkä satojenkin kilometrien päässä täältä suuri joukko työvoimaa metsä- ja kuljetustöissä hankittaessa raaka-ainetta tämän uuden tehtaan käyttöön. Tämä kaikki on luonnollisesti ensiarvoisen tärkeätä ei ainoastaan Kymn Osakeyhtiön vaan myös Kuusankosken kauppalan, jopa koko maamme teollisuuden kehittämisen ja hyvinvoinnin edistämisen kannalta.

— Minulla on kunnia ja mieluisa tehtävä esittää Kuusankosken kauppalan puolesta Kymn Osakeyhtiölle mitä parhaimmat kiitokset siitä, että yhtiö on valinnut tämän uuden tehtaansa sijoitus- ja toimintapaikaksi Kuusankosken. Voinemme olla vakuuttuneita siitä, että Kuusankosken tehdas valmistuu määräaikaan mennessä ja yhtä menestyksellisesti ja onnekaasti kuin mitä

julkitoi rakennustyömaan pääluottamusmies Martti Pihkala. Juhlatunnelmaa oli omiaan kohottamaan Kuusankosken Työväen Soittajat, joka kapellimestari Pertti Huuhkon johdolla esiintyi ahkeraan muun ohjelman lomassa.

Kutsuvieraita ja urakoitsijan sekä yhtiön edustajia harjannostajaispöydän ääressä

tähän asti suoritettut rakennustyöt meille kaikille osoittavat.

Urakoitsijayhtymän CLP:n kiitokset sekä työn teettäjälle että rakennusväelle esitti toimitusjohtaja Otto Vanttinen. Työntekijöiden kiitokset

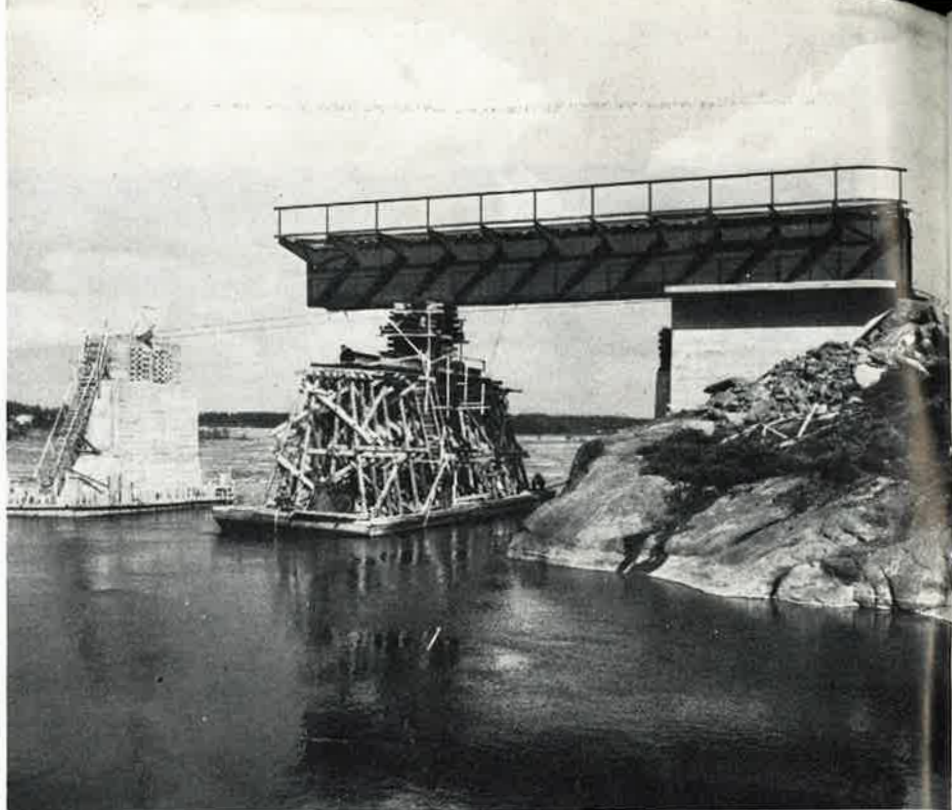
Rakennusväen kiitokset esitti pääluottamusmies Martti Pihkala

Tehtaan ruokala on jo valmistunut ja otettu käyttöön

Kuusankosken liikenneyhteyksiä ei voitaisi ajatella ilman siltoja. Kymijoen ylittäviä siltoja tarvitsevat täällä niin tehtaat kuin joen molemmille puolille levittäytynyt yhdyskunta. Siksi uuden sillan saaminen Kuusankoskelle on aina tapahtuma, joka avaa aivan kuin uuden vaiheen paikkakunnan kehityksessä.

Parhaillaan sillanrakentajat ylittävät Kymijokea Kuusankoskella kahdessa kohtaa ja Kymijoen siltojen luku kauppalan alueella lisääntyy viidestä seitsemään. Ensisijaisesti nämä uudet sillat ovat tarpeen rautatieyhteyksien saamiseksi Kuusanniemen uudelle tehdasalueelle, minkä ohella kaikkien Kuusankos-

Kuusanniemen silta- ja ratatyöt hyvää vauhtia edistymässä

ken tehtaiden rautatiekuljetukset keskitetään Kuusanniemen rakennettavalle keskusratapihalle. Mutta nämä sillat tulevat palvelemaan myös maantiekuljetuksia ja paikallisliikennettä ja siten ne koituvat

paikkakunnan tieverkostonkin hyväksi.

Nykyisessä rakennusvaiheessa Pessan- ja Rapakosken siltatyömaat herättävät mielenkiintoa ennen kaikkea teknillisten ratkaisujen ja

suoritusten kannalta katsottuna. Sil-
lan rakentaminen leveän, virtaavan
joen yli ei ole mikään tavanomainen
rakennustyö, vaan siihen sisältyy
aina luonnonesteiden voittamista
ja jännittäviä vaiheita, jotka kiin-
nostavat muitakin kuin itseään sil-
lantekijöitä.

Varsinkin Pessankosken siltatyö-
maa on kevään ja kesän kuluessa
vetänyt huomion puoleensa. Jokai-
nen on varmaan ollut suunnitteli-
joiden kanssa yhtä mieltä siitä, että
tämä silta tulee rakennetuksi oi-
keaan paikkaan. Kuusanniemen puo-
leisella rannalla jokeen pistävä kal-
lioniemeke on aivan kuin houkut-
telemassa siltaa tältä kohtaa yli ja
vastapäisellä rannalla kallioinen
saari on ottamassa sitä vastaan.
Näistä luonnon tarjoamista edelly-
tyksistä huolimatta tarvitaan siltaa
kannattamaan melkoisia teräsbeto-
nirakennelmia: neljä maatukea ja
kaksi virtapilaria, joiden korkeus on
12,5 m, siitä 4 m vedenalaista. Maa-
tuet ja virtapilarit rakensi urakalla
Satamarakentajat Oy. Työt aloitet-
tiin tammikuussa ja kesäkuussa
ennen uiton alkamista valutyöt saa-
tiin jo valmiiksi. Harjannostajaisia
vietettiin varsin epätavallisessa pai-

Pessankosken
ensimmäinen
levypalkkijänne
uimassa proomujen
varassa paikalleen

Sillanrakentajia ja
muita asianosaisia
H-hetkellä: oik. ra-
tateknillisen osaston
johtaja E. H. Sänntti,
apulaisinsinööri
Olov Hixén, rata-
jakson päällikkö A.
J. Ikkala, dipl.ins.
U. Laitinen rauta-
tiehallituksesta, ins.
Aarne Juvonen, dipl.
ins. Veli Kalme ja
Rauma-Repola Oy:n
edustajat dipl.insinööri
Altti Hyrsky sekä K. Suominen

kassa, nimittäin maatuen vielä täyttämättä olleessa syvennyksessä, joka osoittautui riittävän suureksi 'pito-saliksi'.

Maatukien ja siltapilareiden varaan asennetaan parhaillaan teräs-palkkisiltaa, jonka toimittaa Rauma-Repola Oy:n Loviisan tehtaas. Silta koostuu kolmesta 27 m:n pituisesta levypalkkijännteestä ja yhdestä 50 m:n pituisesta ristikkojännteestä. Ensimmäinen palkkijänne uitettiin kahden proomun varassa paikoilleen 26. 8. ja suunnitelmien mukaan Pessankosken 193 m:n pituinen silta valmistuu kuluvan vuoden loppuun mennessä. Siltapalkit on tehty hitsaamalla ja kuljetettu paikalle suu-

koska joen ylitys tällä kohtaa on huomattavasti pitempi, tarvitaan yhden ristikkojännteen lisäksi viisi palkkijänntettä. Sillan pituudeksi maatuet mukaan luettuna tulee 210 m. Pituudestaan huolimatta silta ei ulotu rannalta rannalle, vaan kummaltakin rannalta työntyy jokeen siltaa kohti noin sadan metrin pituinen pengerr. Näin ollen koko ylityksen pituudeksi tulee yli 400 m.

Myös Rapakosken sillan valmistaa ja asentaa Rauma-Repola. Sen sijaan maatuet sekä virtapilarit urakoi Yleinen Insinööritoimisto Oy. Kahden maatuen lisäksi tarvitaan viisi virtapilaria. Niiden rakentaminen on jo aloitettu.

Hitsaamalla tehtyjä sillanosia niitataan yhteen siltatyömaalla

Ratapenger ja ratapiha

Siltatöiden rinnalla ovat myös varsinaiset ratatyöt edistyneet suunnitelmien mukaisesti. Ratapenger Mattilasta Voikkaan raiteen ja uuden radan yhtymäkohdasta Rapakoskelle saakka on jo hahmottunut ja Saksanahon puolellakin on näkyvissä merkkejä radan suunnasta. Kalliota on jouduttu leikkaamaan kolmessa kohtaa, Pukinsaaren läheisyydessä, Kuusanniemen ratapihan sivustalla ja Mattilassa vähän ennen ratojen yhtymistä. Näistä saadut samoin kuin tehdasalueelta liikenevät kivi- ja maamassat on käytetty ratapengerkereeseen ja ratapihan tekoon, mutta varsinainen sora on jouduttu

Mattilassa vähän ennen Voikkaan rataan yhtymistään uusi rata kulkee komeassa kallionleikkauksessa

rina kappaleina. Niinpä lähes 60 tonnia painava levypalkkijänne kootaan työmaalla ainoastaan kolmesta osasta. Yhdistäminen tapahtuu niittaamalla, mutta osat on tehty pelkästään hitsaamalla. Tällainen hitsattu silta on noin 20 prosenttia vastaavanlaista niitattua siltaa kevyempi, mutta siitä huolimatta kantavuudeltaan viimeksi mainittua vahvempi.

Rapakosken silta on rakenteeltaan samanlainen kuin Pessankosken silta. Osat ovat yhtä pitkiä, mutta

Sopii tässä astella, vaikka yli ei vielä pääsekään. Vas. ratajakson päällikkö A. J. Ikkala, rautatiehallituksen rataosaston johtaja Pekka Turunen, apulaisjohtaja R. Hytönen, dipl.ins. Veli Kalme ja apulaisinsinööri Olov Hixén

Rapakosken sillan maatukien arkkuja rakennetaan Kymijoen päällä

Massaputkisto ja putkisilta rakenteilla

Kuusanniemen tehtaan rakentaminen ei rajoitu yksinomaan varsinaiselle tehdasalueelle ja rata- sekä siltatyömälle, vaan sen vaikutus tuntuu aivan kauppalan keskustassa saakka. Kesän ja syksyn kuluessa on Kuusankosken ja Voikkaan entisen ratapenkereen — nykyisen pyörä- ja kävelytien — varteen ilmestynyt pitkiä teräsputkia, ja kaivinkoneet ovat tehneet Kymenrannasta Kuusanniemen tehdasalueelle saakka ulottuvan kaivannon, johon putket piilotetaan.

Alla:
Rapakosken sillanrakentajien työasema lähellä Saksanahon puoleista rantaa

tuomaan autoilla muualta, osittain Kouvolan itäpuolelta, osittain Multämäestä. Parikymmentä sora-autoa on jatkuvasti tässä työssä. Syyskuun alkuun mennessä oli soraa ajettu noin 150 000 m³. Soranajo alkaa nyttemmin olla jo loppuillaan.

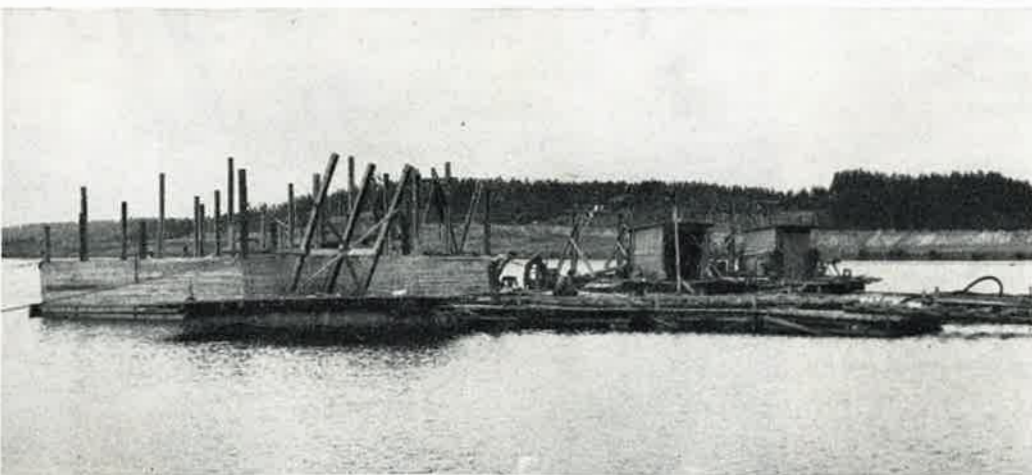
Myös kiskotus on hyvää vauhtia edistymässä. Pohjoisesta päin Voikkaan—Harjun maantiehen saakka kiskot on vedetty, samoin Kuusanniemen keskusratapihalla pohjoisvaihteesta ratapihan puoliväliin saakka ovat kaikki seitsemän raidepaikoillaan. Pääraide, joka tulee kauttaaltaan sepelöitäväksi, kiskotetaan raskailla 54 kg:n kiskoilla ja ratapihan muut raiteet sekä pistoraiteet 43 kg:n kiskoilla.

Kaikkiaan on eri kohteissa tällä hetkellä työntekijöitä lähes 200 henkeä, joten varsinaisen tehdastyömaan ohella myös rautatien ja siltöjen rakentaminen tarjoaa runsaasti työtilaisuuksia sekä ammattivälille että aputyövoimalle.

29. 8. rautatiehallituksen rataosaston johtaja Pekka Turunen ja apulaisjohtaja R. Hytönen kävivät 9:n ratajakson päällikön A. J. Ikkalan ja dipl.ins. Veli Kalmeen sekä apulaisännöitsijä Olov Hixénin opastamina tutustumassa Kuusanniemen radan rakennustöihin ja lausuivat tyytyväisyytensä tähänastisten työsaavutusten johdosta. Seuraava merkittävä vaihe on junan saapuminen Kuusanniemeen.

Kysymyksessä on tehtaiden yhdistäminen massaputkilla toisiinsa. Kuusanniemen ja Voikkaan tehtaiden välille tulee läpimitaltaan 40 cm suuruinen massaputki ja se saa rinnalleen Kymin selluloosatehtaalta niin ikään Voikkaan paperitehtaalle johtavan, halkaisijaltaan 10 cm pienemmän massaputken. Putket upotetaan routarajan alapuolelle. Voikkaan puoleisessa päässä ne kulkevat 900 m ilmassa tukipilarien varassa. Samoin Kymin selluloosatehtaalta lähtevä putki joutuu tehdasalueen läpi kulkiessaan mutkittelemaan rakennusten ylitse ja sivuitse. Maanpäällisiltä osiltaan putket eristetään vuorivillalla ja alumiini-vaipalla.

12 metriä pitkät massaputket on toimittanut Pietarsaaren Ruostumaton Oy, joka huolehtii myös niiden asennuksesta. Isommat putket on tehty 2,5 mm ja pienemmät 2 mm paksuisista haponkestävistä teräslevyistä. Sellaisissa kohdissa, missä putket kulkevat teiden alla, ne vahvistetaan teräsrenkailla. Samoin menetellään korkeuserojen yläkohdissa, joihin saattaa muodostua ilmatyhjyjä. Alimman ja ylimmän kohdan — Kyöperilänojan ja Naukion

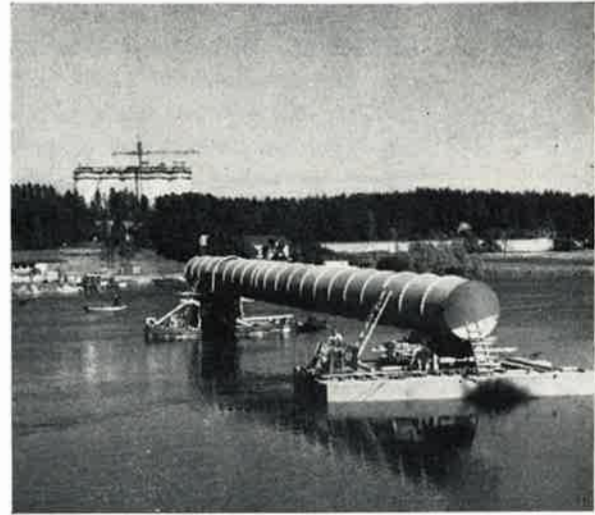
Hiekkamäen — välinen korkeusero on n. 15 m.

Kaivuu-urakan ja montun pohjan sorastamisen suorittaa Pellonraivaus Oy. Montun peittämisestä sekä tien pinnan tasottamisesta huolehtivat Kymin ja Voikkaan rakennusosastot. Asennustyöt saataneen valmiiksi syyskuun loppuun mennessä, mutta täyttö- ja tasaustyöt kestänevät hieman kauemmin.

Massaputkien tarkoitus on luonnostaan selvä. Massaa Kuusanniemen tehtaalta ja Kymin selluloosa-tehtaalta Voikkaalle pumpattaessa sitä ei tarvitse kuivata eikä kuljettaa autoilla. Se tietää siten massa-

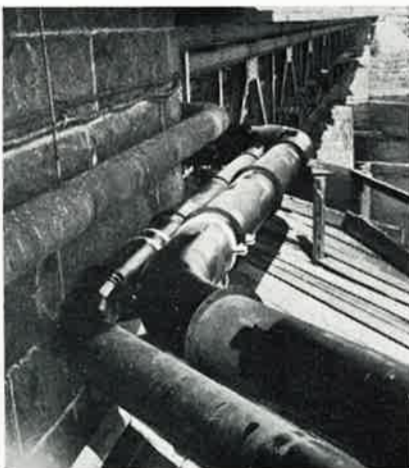
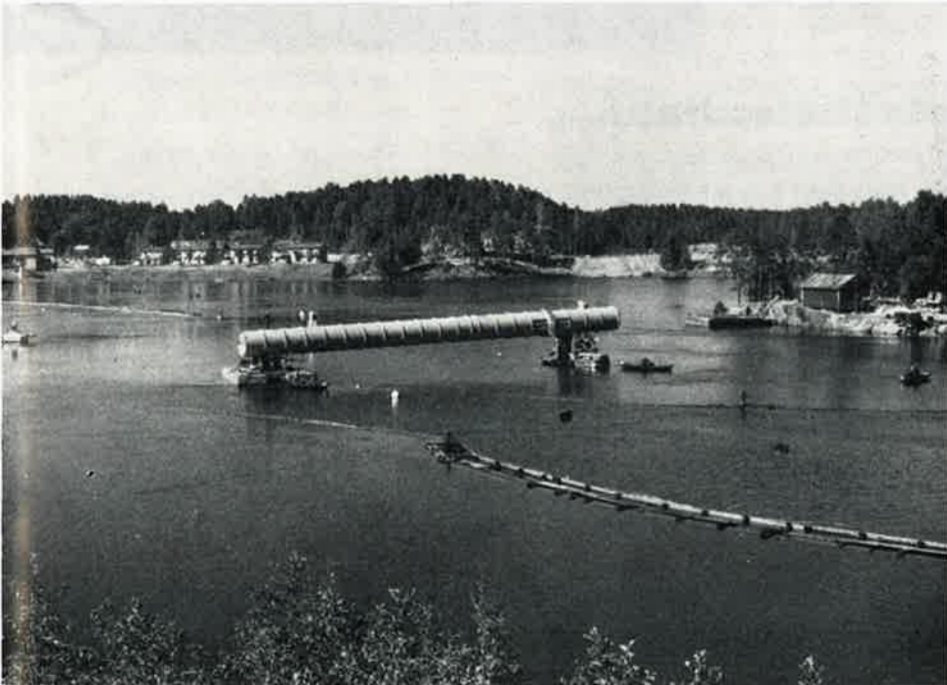
autojen häviämistä vilkkaasti liikennöidyiltä teiltä ja siten siltä osin liikenteen keventämistä.

Teknilliseltä suunnittelultaan ratkaisu ei ole ollut niinkään yksinkertainen, vaikka on vain kysymys massaputkistosta. Putkien huipukohtiin asennetaan ilmanpoisteventtiilejä ja alimpiin kohtiin tyhjennysventtiilejä. Materiaalin valinnassa oli otettava huomioon paitsi kestävyys, myös massan limoittumisen eliminoiminen sekä kitkavastuksen saaminen mahdollisimman vähäiseksi. Massa tulee kulkemaan putkissa 1-prosenttisena massalietteenä, jolloin sen kitkavastus on pie-

Kuusanniemen puoleisella rannalla koottuja putkisillan osia siirretään proomujen varassa paikoilleen

niemen tehdas yhdistetään toisiinsa massaputkilla, mutta niiden lisäksi on näillä tehtailla monia muita suoranaisia yhteyksiä, jotka keskitetään jo maahan laskettua sähkökaapelia lukuun ottamatta erityiseen Kymi-joen ylittävään putkitunneliin. Sen sisäläpimitta on 240 cm. Kahden massaputken lisäksi tulevat sen sisällä kulkemaan höyryjohto, syöttövesiputki, putki kemiallisesti puhdistettua vettä varten ja kloori- sekä hypokloriittiputket ja 10 kV:n varasyöttökaapeli. Lisäksi on varattu paikka vielä kolmannellekin massaputkelle. Putkisilta tulee siten toimimaan tuiki tärkeiden yhteyksien välittäjänä. Putkisillan rakentaa Rauma-Repola Oy.

Voikkaalla massaputket ylittävät Kymi-joen tehtaalla myöten

Teräsrenkailla vahvistettuja putkia montussa ja montun reunalla Naukion kohdalla

nimmillään, jopa aavistuksen verran pienempi kuin pelkän veden. Seisokkien aikana putkia myöten pumpataan pelkkää vettä ja monipäiväisten pysähdysten aikana ne lasketaan tyhjiksi. Välipumppausta ei tarvita.

Myös Kymintehdas ja Kuusan-

Yhtiömme metsänhoitajien tämän-kesäiset neuvottelu- ja retkeilypäivät pidettiin kesäkuun 17—18 p:nä. Kokouspaikkana oli Koskela ja toisena päivänä suoritettu retkeily suuntautui Nokan tilalle Luumäen ja Miehikkälän rajalle. Erityistä tieteellistä painavuutta antoivat päiville professorien Risto Sarvasen, Leo Heikuraisen ja Pentti Viron esitelmät ajankohtaisista aiheista ja heidän kannanottonsa retkeilykohteiden selostusten yhteydessä.

Metsäpuiden siementuotanto

Professori Sarvas esitelmöi metsäpuiden siementuotannosta ja sieme-

Yhtiömme metsäosaston keskeisimpiä metsänparannustöitä on viime vuosina ollut ojitus

Metsänhoitajat metsätietouttaan kartuttamassa

nen maantieteellisestä alkuperästä. Siementapahtuman tarkka tunteminen on tärkeätä sekä käytännön metsätalouden että metsätieteen kannalta. Niin luontaisessa metsänuudistamisessa kuin metsänviljelyssäkin on aloitettava siemenestä. Metsäpuiden rodunjalostuksessa mielenkiinto kohdistuu myös siemen-

Vaikka metsäpuut tuottavat siitepölyä suunnattomia määriä, on siitepölyn määrä sittenkin useissa tapauksissa riittämätön tehokkaaseen siementuotantoon. Siemensadon määrä on lisäksi selvästi riippuvainen kasvupaikan viljavuudesta ja puuston iästä. Viljavilla kasvupaikoilla sadot ovat huomattavasti runsaampia kuin karuilla ja nuorella

Retkeilyn kohteena oli Nokan tilan metsät Luumäellä. Esitelmöitsijät vas. lukien: Metsäntutkimuslaitoksen metsänhoidon tutkimusosaston esimies prof. Risto Sarvas, Helsingin yliopiston suometsätieteen prof. Leo Heikurainen ja alla keskellä Metsäntutkimuslaitoksen maantutkimusosaston esimies prof. Pentti Viro seurassaan Sippolan metsäkoulun johtaja Eric Appelroth (vas.) ja aluemetsänhoitaja Henry Kvist; prof. Heikuraisen takana aluemetsänhoitaja Kaarlo Niskanen.

iällä sadot ovat vähäisiä, mutta lisääntyvät nopeasti iän mukana.

Merkittevä siemensadon laatuun vaikuttava tekijä on tyhjä siemen. Kuusen siemensadossa on 15—90 % tyhjiä siemeniä, männyllä vastavasti 15—25 ja koivulla 20—70 %. Kuusen siemenestä saadaan pääosa huippusato vuosina 6—8 vuoden välein. Männyn siemenistä taas saadaan pääosa keskinkertaisina vuosina huippusatojen esiintyessä vain 10—15 vuoden välein. Yleensä huippuvuosina siemenen laatu on hyvä.

Siemenen tuleentumiseksi tarvitaan kesä—syyskuun keskilämpötilaksi männyllä 11,5° ja kuusella 10,5°. Keskinkertaista viileämpinä vuosina siemen ei tuleennu Pohjois-Suomessa. Kesällä 1962 se ei tuleennut edes Pohjois-Savossakaan.

Käytännön metsätalouden kannalta on tärkeää tietää, miten pitkiä matkoja siementä voidaan siirtää siemenen ylituotantoalueilta alituotantoalueille. Kokeet ovat osoittaneet, että parhaan tuloksen antaa aina viljelypaikkakunnalta saatu siemen. Mänty on arka siirrolle etelästä pohjoiseen. Sen sijaan päinvastaiseen suuntaan voidaan siirto suorittaa menestyksellisemmin. Kuusi kestää siirtoja paremmin varsin-

kin merellisessä ilmastossa. Männyllä 200 km:n siirto etelä—pohjoissuunnassa merkitsee n. 20 %:n menetystä tuotannossa, kuusella vastaava raja on 300 km. Näitä etäisyyksiä on pidettävä ehdottomana ylärajana.

Suometsien hoito

Prof. Heikurainen käsitteli esityksessään kuivattujen soiden merkitystä ja niille syntyneiden metsien hoitoa. Puuttomien tai kitukasvuista metsää kasvavien soiden muuttamisessa tuottaviksi metsämaiksi on kuivatus luonnollisesti ensimmäinen toimenpide. Ojitus yksin ei kuitenkaan riitä, vaan tarvitaan myös metsien käsittelyä tai muita metsänhoidollisia toimenpiteitä, jotta metsäojituksen tulos muodostuisi hyväksi.

Jos välittömästi ojituksen jälkeen kuivatusalueen metsä käsitellään oikein ja kaikki tarpeelliset metsänhoitotyöt tehdään, on metsän suotuisa kehitys turvattu vuosikymmeniksi eteenpäin. Mutta jos hoitotyöt

Retkeilyr. kohteiden esittelyn suoritti aluemetsänhoitaja Sten Furuholm

Kohteita oli 12 ja asiaa paljon, mutta tarkkaavaisuus ei päässyt hetkeksikään herpautumaan

ojituksen yhteydessä laiminlyödään, on usein seurauksena vajaatuottoinen metsä, jonka kunnostaminen myöhemmin saattaa olla erittäin vaikea ja kallis tehtävä. V. 1956 maatilametsissä suoritettu inventointi osoitti, että valitettavasti varsin useissa tapauksissa on käynyt juuri näin.

Ojituksen yhteydessä suoritettavat metsänhoitotoimenpiteet eroavat monella tavalla tavanomaisista metsänhoitotoimenpiteistä. Esimerkiksi puiden elpyminen kuivatuksen jälkeen on sitä parempi mitä pienempi puu on. Täten ensimmäisessä ojituksen jälkeisessä kasvatushakkuussa on yleensä suuret puut poistet-

Monikäyttöinen Timber Jack vetämässä tehokasta laikkuria

Retkeily päättyi varastokentälle, jossa seurattiin pinotavaran kuorintaa Cambio- ja VK-16 kuorimakoneilla

tava ja pienet puut jätettävä. Luontaisessa uudistamisessa siemenpuiden laatuun ei tarvitse kiinnittää samaa huomiota kuin kangasmailla.

Keinollinen uudistaminen on yleensä helpompaa, mutta vaatii erilaisia menetelmiä kuin kangasmailla. Kuusen istutusten suojaaminen kevähallailta edellyttää ehdottomasti verhopuustoa. Puulajikysymys ojitusalueilla on yleensäkin oma kysymysryhmänsä. Korpisoilla on yleensä kasvatettava kuusta, rämeillä ja nevoilla mäntyä. Kuusi ja

mänty ovat samalla turvekasvu- alustalla yhtä hyvät. Koivun jättäminen sekapuuksi on suositeltavaa sen voimakkaan vedenhaihduttamiskyvyn ja maata parantavien ominaisuuksien vuoksi. Kun koivu on kuitenkin taloudellisesti havupuita vähäarvoisempi, on tyydyttävä vain n. 20 %:n puulajisekoitukseen. Mikäli koivu on suolla jo ojitettaessa taimistona, on se järkevää kasvat- ta.

Ojitussuunnitelmia tehtäessä on siihen liitettävä yhtenä osana suori- tettavien metsänhoitotöiden suunnitelma. Ojitusalueiden metsien myö- hempi käsittely ei vaadi enää samaa mitassa suometsien hoidon

Metsäretkeily

Retkeily Nokan tilan mailla muo- dostui erittäin antoisaksi. Tämän 1500 ha:n suuruisen tilan mailta löytyi mitä erilaisimpia kohteita sekä metsätyyppien että suoritettu- jen hoitotoimenpiteiden kannalta. Erityinen huomio kiinnitettiin suo- kohteisiin. Nokan tilalla onkin soita yhteensä 418 ha. Näistä on aikai- semmin ojitettu 161 ha. Lopuista 257 ha:sta oli ojituskelpoisia 170 ha. Vv. 1960—1962 ojitettiin siitä 135 ha ja kun kuluvan vuoden ojitukset otetaan huomioon, jää enää ojitta- matta n. 20 ha ojituskelpoisista soista. Lisäksi melkein kaikki van-

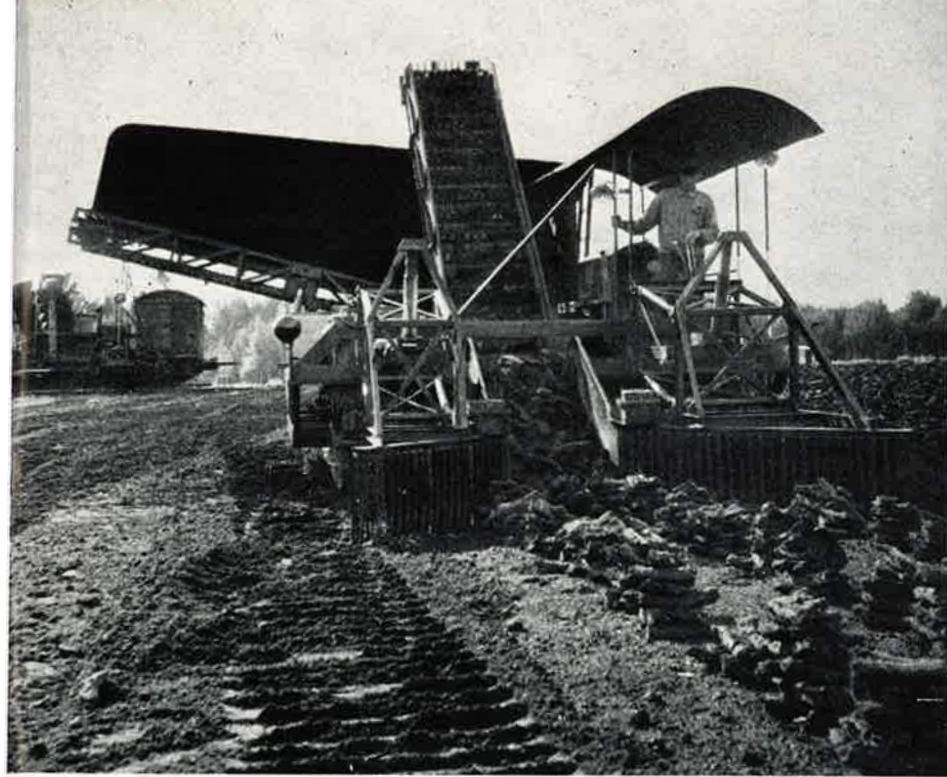
Nuori ja sievä metsänistuttajatar ammattimiesten haastateltavana

erikoiskysymysten tuntemista kuin ensimmäiset ojituksen jälkeiset toi- menpiteet. Sen jälkeen kun ojitus- alueelle on välittömästi kuivatuksen jälkeen suoritetuilla toimenpiteillä saatu syntymään täysituottoinen tai- misto tai varttuneempi metsä, on metsän hoitaminen kangasmetsien hoidon kaltaista.

Professori Viro käsitteli esitel- mässään metsämaiden lannoitusta. Tämän olisi ehdottomasti perustut- tava kokeissa saatuihin tuloksiin. Palaamme tähän kysymykseen myö- hemmin toisessa yhteydessä.

hat ojitukset on täydennetty, joten tilan metsien kuivatuskysymys ala- kaa olla ratkaistu.

Kohteiden esittelyn suoritti alue- metsänhoitaja Sten Furuholm, minkä jälkeen seurasi keskustelua ylimetsänhoitaja Harry Willmanin johdolla. Matkan verralla nähtiin myös uudentyyppinen traktorin vetämä laikkurikone. Retkeily päättyi puiden varastokentälle, jossa oli toiminnassa kaksi kuorimakonetta. Päätäjäissanat ja kiitokset esitel- möitsijöille sekä retken erinomai- sesta valmistelusta ja järjestelystä vastanneille esitti metsäneuvos Bj. Bützow.

Uusi kokoojakone Haukkasuolla

Viimeisin uutuuus Haukkasuon turvetyömaan konekannassa on kokoojakone, jonka avulla kekojen kokoaminen ja siirtäminen aumoihin suoritetaan täysin koneellisesti. Vanhoissa kokoojakoneissa kentällä kuivumassa olevat keot heitetään ihmisvoimin kokoojakoneen pyrstömaiseen kuljetinlaitteeseen. Uusi kone sen sijaan edetessään kekokentän laitaa haraa etusakaroillaan turpeet koneen nieluun, josta kul-

jetinlaite nostaa ne edelleen koneen yhteydessä olevaan suureen säiliöön. Sen täytyttyä kone ajaa aumarivin viereen ja tyhjentää lastinsa. Koneita käyttämään tarvitaan vain yksi mies. Koneen on toimittanut A. Ahlström Oy:n Varkauden konepaja ja se on järjestyksessä toinen täysautomaattinen kokoojakone maassamme.

Pitkällisen roudan takia turpeenosto Haukkasuolla pääsi alkamaan hieman tavallista myöhemmin, mutta kuiva ja lämmin kesä puolestaan tarjosi mitä parhaat edellytykset. Kesän tulos muodostuikin hyvänlaiseksi ja laadultaan polttoturpe on erinomaista. Suurimmillaan oli Haukkasuolla tänä kesänä työssä yli 300 henkeä.

Arkeologisia löytöjä

Turvetta nostettaessa tulee esille kantoja ja lahoamattomia puunjätteitä. Sen sijaan tuiki harvinainen Haukkasuolla on ihmisen varhaisempaan toimintaan liittyvä löytö. Kerran tuli puolentoista metrin syvyydestä esiin virsu ja tänä kesänä löytyi suosta puolen metrin pituinen suksenkappale. Koneenkäyttäjä Kauko Kuritun poistaessa puskuritraktorilla suon pinnalta valkosammalkerrosta hänen huomionsa kiin-

Huoltomies Esko Jarva kävelemässä vanhoja pitkospuita myöten

Kokoojakoneen käyttäjä Kauko Porkka työpaikallaan

tyi puskurin edestä työntyvään puun kappaleeseen. Lähemmin sitä tarkasteltuaan hän totesi sen vanhan suksen kappaleeksi, joka oli ollut 65 cm:n syvyydessä. Paikka tutkittiin tarkoin, mutta enempää suksen toista osaa kuin mitään muutakaan ei tavattu. Koska ilmeisesti kysymyksessä oli arkeologinen löytö, lähetettiin se samoin kuin maanäyte Kansallismuseoon lähemmin tutkittavaksi. Nähtävästi suksi on historialliselta ajalta, mutta mahdoton ei ole myöskään oletta-
mus, että se olisi peräti esihistorialliselta ajalta. Tutkimuksen avulla suksen ikä voidaan kyllä melkoisen tarkasti määritellä.

jatkuu sivulle 19

Uusi kokoojakone haraamassa kekoja nieluunsa

Kone tyhjentää säiliön sisällön aumaan

Laboratorion
päällikkö Yrjö
Ingman uudessa
työhuoneessaan

Högforsin Tehtaan laboratorion toimintaedellytyksiä tehostettu

Högforsin Tehtaan laboratorio on saanut kipeästi kaipaamaansa lisätilaa valimon mallivaraston kunnostustöiden yhteydessä. Uuden tilaratkaisun avulla voitiin vanhan laboratorion viereen puoli kerrosta sitä ylemmälle tasolle mallivaraston päälle sijoittaa huoneistotilaa 480 m². Laboratorion osalle siitä tuli 160 m². Keskeisin tila on suuri analyysisali, minkä lisäksi uudelle puolelle on sijoitettu aineenkoetushuone ja kemikali- sekä lasivarasto. Vanha laboratorio tulee korjattuna myös jäämään laboratorion osaksi ja si-

Kirjasto toimii laboratorion yhteydessä. Kirjastonhoitaja hum.kand. Sinikka Mielck (oik.) ja nti Tuula Helenius

hen sijoitetaan näytteidenvalmistushuone, hiekkalaboratorio, mikroskooppihuone ja pimeähuone mikroskooppikuvien sekä isotooppifilmien kehitystä varten. Kaikkiaan laboratorion käyttöön tulee 250 m². Laboratorion lisäksi uudelle puolelle on sijoitettu kirjasto, neuvottelu- huone ja insinöörien toimistohuoneita.

Laboratorion päällikkö Yrjö Ingman mainitsi laboratoriotaan esitellessään 21 m pituisen ja 9 m leveän analyysisalin vaikuttavan kenties isohkolta tämän hetken tarpeeseen. Laboratorion tehtävät käytönvalvojana ja laaduntarkkailijana raaka-aineista valmiiseen tuotteeseen saakka ovat kuitenkin jatkuvasti kasvaneet ja tämän kokemuksen perusteella on ollut varauduttava myös vastaisen varalle.

Laboratorion tähänastinen kehitys puhuu tämän käsityksen puolesta. Vielä 1930-luvulla valmistettiin vain yhtä ainoata rautalaatua, jota käytettiin kattiloihin, ammeisiin sekä muuhun rakennus- ja talousvaluun. Pehmeys ja hyvä valettavuus olivat pääasialliset raudalle asetettavat vaatimukset. Omaa laboratoriotia ei katsottu vielä tarvittavan ja milloin haluttiin raudan laadusta analy-

sejä, käännyttiin vieraiden tutkimuslaboratorioiden puoleen. Sotavuosina sen sijaan jouduttiin uudenlaisten vaatimusten eteen. Kranaattien valu oli suoritettava tietyn analyysin puitteissa ja sen oli täytettävä määrättyt lujuusvaatimukset. Tällöin alettiin tilapäisissä suojissa parin laborantin avulla suorittaa kemiallisia analyysejä ja hiekkakoikeita. Tämä oli alkuna v. 1945 perustetulle pysyvälle laboratoriolle. Sen saaminen olikin välttämätöntä

Rva Raija Aavakangas suorittamassa
rautasakan pesua

vaativien sotakorvaustoimitusten takia. Tällöin jouduttiin jo valmistamaan useita rautalaatuja erilaisin vetolujuus-, taivutuslujuus- ja kovuusvaatimuksin, minkä lisäksi kapaleiden tuli olla ehdottomasti virheettömiä.

Tämän jälkeisellekin tehtaan tuotanto-ohjelmalle on ollut ominaista laatujen lisääntyminen ja laatuvaatimusten nousu. Tämän on tehnyt mahdolliseksi sulattojen modernisointi ja laajentaminen. Kylmäilmauuneista siirryttiin kuuma-

ilmakupoliuuneihin, metallivalimo muutettiin Salosta Karkkilaan ja viime vuosina on asennettu neljä sähkösulatusuunia ja kaksi on lisäksi tilauksessa. Nämä ovat laajentaneet ainevalikoiman käsittämään valuradan ja metallien lisäksi myös SG-raudan ja teräksen korkeaseosteiset laadut. SG-raudan ja teräksen valmistusta ilman joka sulatuserään kohdistuvaa laboratoriovalvontaa olisi mahdotonta ajatella. Jokainen uusi sulatusuuni, uusi

Neidit Marja-Liisa Juslin ja Armi Vuorinen tekemässä fosforimääräyksen titrausta

Nti Tarja Keskinen saa tällä vaa'alla miten tarkkoja lukemia tahansa

valumetalli tai uusi kaavaamo-osasto lisäävät vastaavasti myös laboratorion tehtäviä. Kemiallisten analyyksien lukumäärä päivässä nouseekin jo yli puolensadan. Hiekkako-

keita suoritetaan päivittäin eri osastojen hiekoista. Mikroskooppisia kiderakenteen tarkistuksia tehdään toistakymmentä päivittäin. Aineenkoetuskokeita suoritetaan jatkuvana rutiinitarkkailuna. Tehdasosastoilta tulee päivittäin myös äkillisiä erikoiskysymyksiä, jotka on nopeasti selvitettävä. Toisinaan joudutaan ratkomaan myös yhtiön muiden tehtaiden metalliteknillisiä pulmia.

uuden laboratorion puitteissa on mahdollista myös tutkimustyön suorittaminen käytönvalvontatehtävien rinnalla.

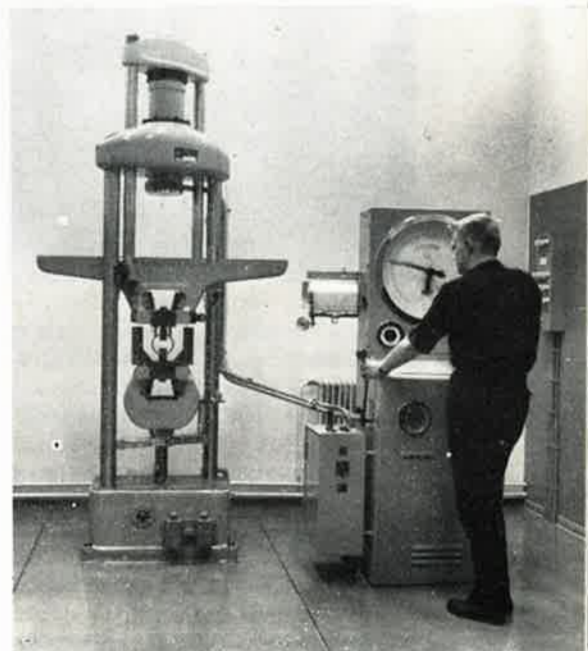
Uusista laitteista on tärkeimpiä aineenkoetuskone, jonka avulla Pertti Mäkilä parhaillaan suorittaa putkirenkaan vetokoetta

Nti Hannele Lindströmin tehtäviin kuuluu hiilimääräysten tekeminen

Tehtävien lisääntymisestä oli seurauksena, että vanhalla puolella jopa työpöytäpinta-ala kävi riittämättömäksi, joten laboratorion laajentaminen oli aivan välttämätön toimenpide. Uudistuksen yhteydessä on täydennetty myös tutkimusvälineitä. Uusista laitteista mainittakoon aineenkoetuskone, jolla tutkitaan kappaleiden veto-, puristus- ja taivutuslujuuksia, siirrettävä kovuuskoetinlaite, rikin polttomääräyslaite, elektrolyysilaite sekä tislaukone.

Laboratorion johtaja Ingman mainitsi lopuksi, että tehtävät liittyvät oleellisesti tehtaan jokapäiväisiin valmistusprosesseihin, mutta että

Rakenteilla oleva 100 metrin pituinen tehdashalli näkyy kuvassa oikealla

Salon tehdasta laajennetaan

Viime maaliskuun 1 päivä oli Högforsin Salon tehtaan konttorilaisten toiveiden täyttymysten hetki,

sillä silloin muutettiin takapihan ahtaista ja pimeistä tiloista uuteen ja ajanmukaiseen konttorirakennukseen. Se on 2-kerroksinen, tilavuudeltaan 2 860 m³:n suuruinen tiilirakennus, joka välittömästi liittyy tehtaan ykköshalliin. Konttorirakennus muutti suuresti tehtaan ulkonäköä ja varsinkin julkisivuun tuli tyylikkyyttä ja edustavuutta.

Konttorin kummankin kerroksen päässä on kaunis ja tilava aula, joka jatkuu leveänä käytävänä läpi ra-

kennuksen. Myynti, kirjanpito ja kassa on keskitetty ensimmäiseen kerrokseen ja teknillinen puoli työnsuunnitteluineen ja piirustuskontto-reineen on saanut toisen kerroksen. Tällä hetkellä konttorirakennuksessa on suorastaan väljyyden tuntua, mutta suunnittelussa on otettu huomioon tehtaan vastainen laajentaminen.

Tätä ei tarvitsekaan kauan odottaa, sillä parhaillaan on rakenteilla uusi suuri tehdashalli ja eräitä mui-

ta tarpeellisia lisätiloja. Tehtaan paikalliskojohtaja Rauno Renko kertoi, että päätös tehtaan laajentamisesta tehtiin keväällä ja välittömästi sen jälkeen pantiin työt käyntiin. Urakoitsijana on turkulainen rakennusliike Louhi, joka rakensi myös konttorin.

Kakkoshallin jatkeeksi rakennetaan 100 m pituinen ja 30 m levyinen kolmoshalli, tilavuudeltaan 18 000 m³, minkä lisäksi konttorirakennuksen viereen rakennetaan

samanaikaisesti tehdasruokala ja huoltolarakennus, tilavuudeltaan 2 500 m³. Kokonaislaajuus on siten yli 20 000 m³. Uuteen kolmoshalliin siirretään perin ahtaaksi käyneestä ykköshallista valurautaventtiilien valmistus. Sitä paitsi saadaan messinkiventtiilien kokoonpanoa varten kipeästi kaivattua lisätilaa. Kuuma-puristusosasto ja peittaamo, jotka nykyisin työskentelevät tehtaassa vanhimmassa rakennuksessa, siirretään ykköshalliin. Tämän järjestelyn kautta tulevat kaikki tuotanto-osastot olemaan saman katon alla ja

Tehtaan paikalliskojohtaja ins. Rauno Renko

Uusi konttorirakennus on suuresti komistanut tehtaan julkisivua

Asiallisen tyylikkäästä ala-aulasta johtavat kierreportaat toiseen kerrokseen

näin päästään pihan yli tapahtuvista kuljetuksista. Rakennukset valmistuvat käyttötarkoituksiinsa vielä tämän vuoden aikana.

Suurpaloharjoitus Karkkilassa

Uudenmaan läntisen palokuntapiirin vuotuinen suurpaloharjoitus pidettiin tänä kesänä Karkkilassa. Harjoitukseen osallistui piirin alueelta 11 palokuntaa ja puolisentoistataa palokuntalaista. Näiden lisäksi oli mukana ambulanssi sekä neljä ensiapuryhmää. Harjoituksen kohteeksi oli valittu Högforsin Tehdas. Harjoitussuunnitelman oli laatinut ev. luutn. Otto Holm Teollisuuspalosta ja harjoituksen johtajana toimi tehtaan palopäällikkö Lauri Liikkanen.

Harjoituksen tarkoituksena oli paikallistuntemuksen antaminen vieraille palokunnille, niiden yhteistominnan edistäminen ja palopäällystön johtamistaidon kehittäminen. Tulipalo syttyi vanhan emalilaitoksen yläkerrassa sijaitsevassa pak-

Vas. isännöitsijä C. J. Cedercreutz, harjoituksen suunnittelija ev. luutn. O. Holm ja palopäällikkö L. Liikkanen

kaustarvikevarastossa, josta se pääsi laajenemaan suurpaloksi. Tämän takia oli turvaututtava suurpalohäilytykseen. Tulen herroiksi päästiin kahden tunnin ponnistelujen jälkeen. Seuratalossa pidetyn kahvitarjoilun yhteydessä pidettiin palo- sekä ensiapuharjoituksen kritiikki. Virheitä todettiin tapahtuneen varsin vähän, joten tuloksiin voitiin olla tyytyväisiä.

Karkkilassa 25-paikkainen sairaala

Karkkilassa valmistui viime keväänä 25 sairaansijaa käsittävä sairaala, jonka omistaa Karkkilan kauppalan sekä Pyhäjärven kunnan muodostama kuntainliitto. Karkkilalle kuuluu paikoista 18, Pyhäjärvelle 6 ja yksi on kuntainliiton hallussa.

Sairaalahanke pantiin vireille jo kymmenisen vuotta sitten. Lääkintöhallituksen kehotuksesta sairaalatoimikunta pyrki saamaan naapuri-

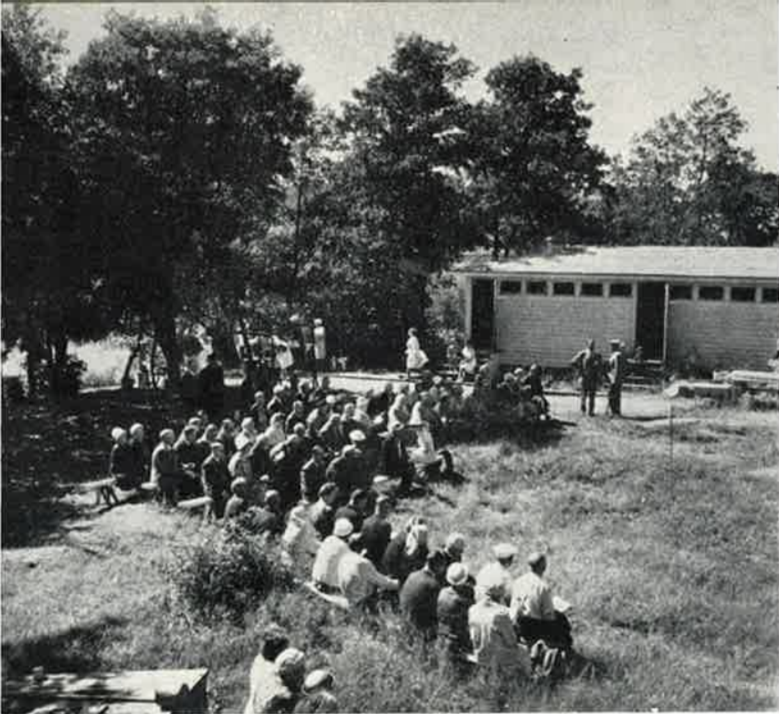

kunnat mukaan onnistuen tässä kuitenkin vain osittain, sillä Karkkilan ja Pyhäjärven lisäksi toivottiin Pusulan mukaantuloa. Sairaalan piirustukset laati arkkitehti Toivo Löyskä ja rakennustyöt aloitettiin syksyllä 1961. Kustannukset kuutiometriä kohti nousivat 13 000 vnk:aan. Sairaalassa on kaksi leikkaussalia, röntgenhuone, narkoosilaitteet ja sterilisaattorit, siis täydelliset kirurgiset varusteet, joten

Tänä kesänä on Haukkasuolla kuivan kesän ja ojituksen ansiosta tulut osittain näkyviin vanhat pitkospuut, jotka johtavat suohon pohjoisesta päin pistävästä niemekkeestä 300 metrin päässä sijaitsevaan Riissaareen. Tämä puolen kilometrin pituinen metsää kasvava ja osittain kalliainen saari on joka puolelta suon ympäröimä. Suullinen perimätieto kertoo, että Riissaarta olisi aikanaan käytetty piilopaikkana. Tämä tuntuukin varsin mahdolliselta. Esimerkiksi ison ja pikku vihan aikana nämä seudut joutuivat sodan jalkoihin ja asukkailla ei ollut muuta keinoa henkensä säilyttämiseksi kuin paeta vaikeakulkuisiin piilopaikkoihin. Tällainen oli Riissaari, johon sulan aikana oli mahdollista päästä vain pitkospuuta myöten. 75-vuotias Viktor Porkka muistaa pikkupoikana nähneensä Riissaaresa katollisia kuoppia, jotka lienevät olleet tilapäisiä asumuksia tai ainakin jonkinlaisia varastosuojia. Sittemmin nämä kuopat ovat maatuneet ja metsää on kasvanut niiden päälle. Pitkospuitten tultua päivänvaloon tarinat Riissaaresta ovat jälleen heränneet henkiin ja myös Kansallismuseo on kiinnostunut saaresta sekä Haukkasuon löydöistä.

se on varustettu vaatiiviinkin suoriin. Irtaimisto ja välineet tulivat maksamaan 52 miljoonaa vnk. Sairaalan lääkärinä toimii lääket. lis. Asser Kuisman ja koko sairaalan henkilökunnan määrä on 24.

Sairaalan vihkiäiset pidettiin kesäkuun 15 päivänä. Vihkiäispuheen piti maaherra Väinö Meltti. Vapaan sanan aikana Högforsin Tehtaan onnittelut esitti isännöitsijä C. J. Cedercreutz.

Tössä kuvassa
nähdään vain osa
juhlassa olleista

Työnjohtaja Väinö
Ylösen (kesk.)
johtama torvi-
seitsikko soitteli
ohkeraan

Lämminhenkinen eläkeläisjuhla Hallan Aholansaarella

Hallassa tapaa ilmapiirin, joka on rikas muistoista ja perinteistä. Ne eivät liity yksistään sahaan ja jokapäiväiseen työhön, vaan myös sahayhdyskunnan muuhun elämään. Erityisesti ovat Hallalle olleet tunnusomaisia monipuoliset harrastukset ja juhlat. Ne on aikaansaatu hallalaisten omin voimin ja ovat olleet osoi-

Hallan äskettäin eläkkeelle siirtynyt isännöitsijä majuri Björn Weckman ja hänen seuraajansa dipl.ins. Börje Carlson taisivat juhlan lomassa puhella työasioistakin

tuksena virkeästä kulttuuritahdosta. Tätä Hallan ja hallalaisten omaleimaisuutta on osaltaan voimistanut saaren erillinen asema, mutta ilman asukkaiden kiintymystä saareensa ja yhdyskuntaansa ei olisi varmaankaan syntynyt voimakasta hallalaishenkeä, jonka muuttuneista olosuhteista huolimatta yhä havaitsee hallalaisten pariin joutuessaan.

Erityisen voimakkaasti tunsimme tämän hallalaisuuden eläkeläisten kesäjuhlissa Aholan saarella eräänä aurinkoisena heinäkuun päivänä. Vanha hallalaispolvi, jokainen ken vain kykeni lähtemään, halusi olla mukana. Saavuttiin Eskolasta, Jumalniemestä ja Neuvottomasta saakka ja kun Hallan laiturista oli mootoreilla siirretty salmen yli Aholansaareen, todettiin juhlaan saapuneen toistasataa eläkeläistä. Yhdessäolo kesti nelisen tuntia. Sillä välin ehdittiin juoda tulo- ja lähtökahvit ja syödä lohikeittoa ja voileipiä, kuunnella monipuolista ohjelmaa, kertoa viime aikojen kuulumiset ja muistella vuosikymmenien takaisia asioita. Kenties parasta oli tunnelma, kotoinen, sydämellinen ja iloinen. Sellaista 'stemninkiä' olisivat monet muut juhlien järjestäjät kadettineet. Ei tarvittu sensaatio-ohjelmaa, riitti oma hallalainen ja karhulalainen.

Eläkeläiset toivotti tervetulleiksi isännöitsijä Börje Carlson. Työnjohtaja Väinö Ylösen kokoaman torvi-

seitsikon sävelet olivat kuin mieluisia kaikuja niiltä ajoilta, jolloin Hallan soittokunta oli koko maakunnan kuulu. Neidit Lylys ja Peltonen esittivät duettoja, hra Mikko Lecklin huumoria ja nuori hallalaispolvi hauskoja leikkejä. Pastori Lauri Komulainen johdatteli ajatukset vakaviin asioihin ja maisteri Veikko Talvi julkatoi tervehdyksensä ehdotuksen, että hallalaisperinteet merkittäisiin tarkoin muistiin, jotta jälkipolville säilyisi elävä kuva saaren ja sahan sekä yhdyskunnan mielenkiintoisista vaiheista.

Paras kiitos juhlan pääohjaajalle maisteri Lilli Ohlssonille ja huolehtivaisille martoille oli varmaan juh-

lan onnistuminen ja kaikkien läsnäolijoiden tyytyväisyys. Majuri ja rva Weckman — ensimmäistä kerta itsekin eläkeläisinä — olivat saapuneet uudesta Porvoon-kodistaan hallalaisia tervehtimään. Tämä jälleennäkemisen ilo oli omian kohottamaan juhlan tunnelmaa.

Juhlan kestitys oli Hallan marttojen taitavissa käsissä

Hyvästit Ran-hinaajalle

Elokuun 14 päivänä vallitsi Hallan moottorivenelaiturin äärellä hakea jäähyväistunnelma. Hallan viimeinen höyrylaiva, hinaaja 'Ran', kupeissaan suojaksi vedettyjä punaisia mönjäläikkiiä, oli laskettu telakalta veteen ja odotti siinä hinaamista Haminaan uuden omistajan hoiviin.

Yli kymmenen vuotta sitten Hallan höyrylaivasto sai luovuttaa hegemoniansa diesel-hinaajille. Halla I, II ja III romutettiin ja Sirius — Hallan hinaajista suurin — siirrettiin Saksalaan kuljettamaan Saimaan lauttoja. Ran on saanut odottaa kohtaloaan tähän saakka. Kokonaan toimettomana se ei ole kuitenkaan ollut. Vuoteen 1956 se oli tilapäisessä käytössä ja myöhemminkin sen apua on joskus tarvittu.

Virallista jäähyväispuhetta ei pidetty, mutta sellaista monin verroin antoisampi oli laivan entisen kapteenin Toivo Temppusen tarinointi laivan kannella. Kertojallemme Ran-laiva oli tullut vuosikymmenien varrella läheiseksi elämänkumppaniksi. Hän muistaa tarkoin laivan tulon Hallaan kesällä 1912.

Laiva ostettiin Ruotsista, josta laivauspäällikkö Martin kävi sen noutamassa. V. 1907 rakennetun Ranin huoliteltu ulkonäkö herätti huomiota ja Ranin esikuvan mukaan Hallan hinaajien siihen saakka mustiksi maalatut piiput muutettiin keltamustiksi. Laivan päällystökajuutta pehmeine toppauksineen ja raskaine

Jo eläkeläisten kirjoissa ollut Hallan viimeinen höyryhinaaja odottelemassa lähtöä tutusta satamastaan

Ran-laivan pitkäaikainen kapteeni Toivo Temppunen hyvästelemässä uskollista ystäväänsä

ikkunaverhoineen oli niin hieno, että Martin nukkui tässä kapteenin hytissä vielä pari yötä sen jälkeenkin, kun laiva oli kiinnitetty Hallan laituriiin.

Toivo Temppunen siirtyi Ranin kapteeniksi v. 1924 ja hoiti tätä virkaa Ranin 'eläkkeelle' siirtymiseen saakka. Pian sen jälkeen oli kapteeninkin harteille kerääntynyt virkavuosia tarpeeksi. Siinä hyvästejä vanhalle laivalleen heittäessään Toivo Temppunen kiitteli sitä hyväksi alukseksi. Se oli "hyvä pyörimään", joten sen kanssa oli helppo pelata ahtaissakin paikoissa, niin Puujalan salmessa proomujen keskellä kuin meren poukamissa. Tukkeja näet hinattiin Hallaan paitsi Kyminsuusta myös saarista ja rannikolta Pyhtäältä ja Virolahdelta saakka.

Laivauskausi alkoi huhtikuun puolivälissä, viimeistään vappuna ja kesti tavallisesti tammikuun loppuun saakka. Temppunen muisteli, että kolmena talvena hyvien jääolosuhteiden ansiosta ei talviteloille jouduttu ollenkaan. Purjehduskautena laiva oli liikkeellä yötä päivää. Vuorokaudessa oli kaksi työvuoroa, päivävuoro 10 ja yövuoro 14 tunnin pituinen. Laivassa tarvittiin siten kaksinkertainen miehistö. Työvuorossa oli kapteenin lisäksi kone mestari, lämmittäjä ja kansi- sekä proomumies.

Ran oli Hallalle tärkeä alus ei yksistään hinaajana vaan myös paloturvallisuuden kannalta. Sen voima-

kas pumppu syöksi vettä 2 000 litraa minuutissa ja sen tähden tämä laiva suoritti Hallan palovartijan tehtävää joului- ja juhannusyöt mukaan luettuna. Haastateltavammeikin oli joutunut olemaan laivallaan vartiovuorossa seitsemän jouluyötä peräkkäin. Erityisen lujilla Ran oli ollut viime sotien pommituksissa. Se joutui suorittamaan sammutuksia pommisateessakin. Ranin vaiheisiin liittyy muutaman hallalaisen kuolemakin pommisateessa.

Mutta näiden murheellisten muistojen ohella Ran on ollut mukana monessa riemussakin. Kesän juhlahetkiä olivat saaristomatkat, joista huolehti etupäässä Hallan VPK. Kesäisenä lauantaina Ran erkani Hallan rannasta perässään viimeistä sijaa myöten kansoitettu proomu. Oli soittoa ja laulua, oli riittämiin kestituolta ja hilpeyttä.

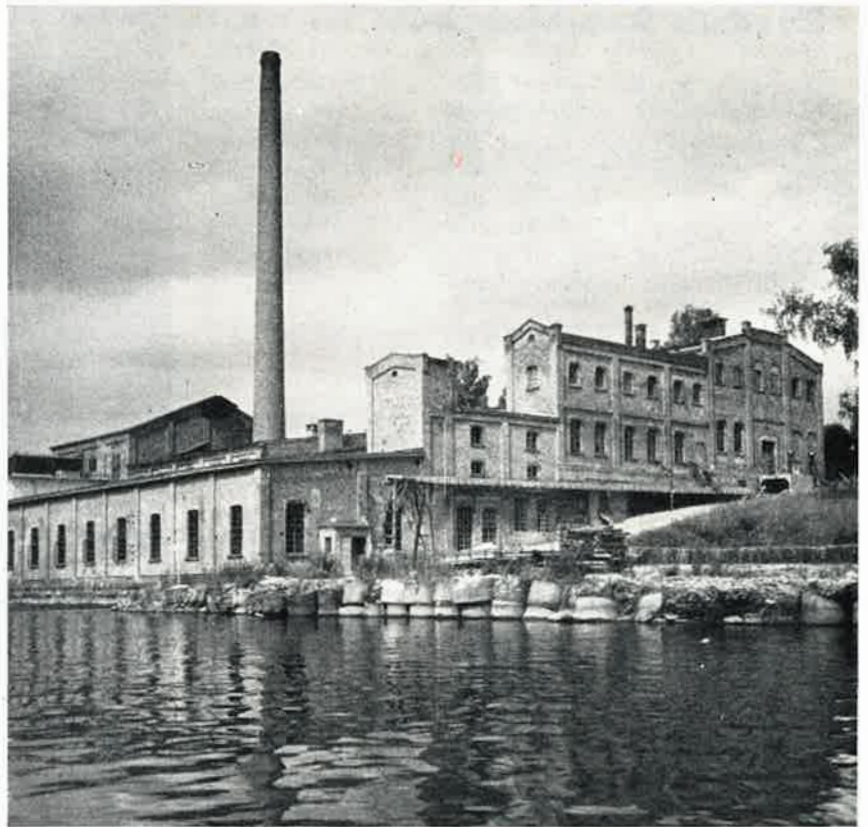
Ei ollut Toivo Temppusella Ranistaan moitteen sana sanottavanaan. Hinaajien parhaita näillä Kotkan vesillä oli Ran ollut. Siksi hyvästitkin olivat niin sydämelliset.

Vielä muutama sana selitykseksi Ran-nimen merkityksestä. Ran on peräisin pohjoismaisesta mytologiasta ja oli meren jumalan Eginin puoliso, joka verkoillaan pelasti hukkuvia. Nimen hienoa alkuperää eivät hallalaiset ole tainneet tuntea, koska ovat nimittäneet tätä 'hinaaja-jumalatartaan' leikkisästi Rani-kaksi.

Juankoskella nähtyä ja kuultua

Tämän aukeaman kuvat kertovat yhden kesäisen päivän retkeilystä Juankoskella, vanhasta ja uudesta, työympäristöstä ja vapaa-ajan vietosta luonnonhelmassa. Juankoskella nämä vastakkaisilta tuntuvat rinnastukset sulautuvat merkittävällä tavalla toisiinsa. Vanha ja uusi eivät riitele keskenään, ja kun tehtaan pilli puhalttaa, niin ei mikään tunnu luonnollisemmalta kun ottaa kalaja saarivarusteet ja lähteä vesille.

Tämä tällainen väärentämätön rauhallisuus ja harmoonisuus on joka kerran Juankoskella käydessämme ollut kuin käsin kosketeltavissamme. Se ei voi olla enää pelk-

kää uutuudenviehätystäkään, koska olemme tehneet Juankosken kanssa tuttavuutta niin monta kertaa.

Nähtävästi selitys on löydettävissä luonnon ylivoimaisesta otteesta, perinteellisestä ruukkimiljööstä ja ihmisistä itsestään. Juankoskella luonnonläheisyys on niin hallitseva ja maisema niin monivivahteinen, etteivät edes viime vuosien suuret vedensäännöstelyt muuttuneine veden-

Alavirran puolelta Juantehtas on näin koristeellisen näköinen

korkeuksineen ja patoineen olettuneet sitä järkyttämään. Ja aikojen kuluessa tehdas ja tehdaskylä ovat muovautuneet kuin tämän luonnonvoimien kokonaisuuden elimelliseksi osaksi. Ihmisten luonteista, tavoista, tottumuksista ja puheista kuvastuu samanlainen kiinnikasva-

Juankosken nippunosturi kuvattuna alajuoksulta päin

Piirimies Santeri Jänönen (vas.) ja työnjohtaja Santeri Satuli ovat tyytyväisiä nippunosturin toimintaan

Nippuja odottelemassa nostoa Karjalankosken vesivoimalaitoksen yläpuolella

minen tähän maaperään. Ja kuitenkin maisemalla ja yhdyskunnalla on samalla selvästi kulttuurinen leima, jonka havaitsee joka askeleella.

*

Aloitimme retkeilyämme tehtaasta. Kartonkikone kävi tuttua tahtiaan, vaikka sen yläpuolella oli uuden katon tekeminen parhaillaan menossa. Vanhojen tehdasrakennusten korjaaminen tuotantoa häiritsemättä on ylipäänsä aina visainen tehtävä ja niinpä tässäkin oli keksittävä keino työn onnistumiseksi. Tarkoituksenmukainen ratkaisu löydettiin ja varmaan tätä luettaessa työt kartonkisalissa käyvät uuden uutukaisen katon alla. Rakennustöiden yhteydessä voitiin samalla tehostaa paloturvallisuutta.

*

Katolta avautuivat houkuttelevat näköalat sekä ala- että yläjuoksulle päin. Valitsimme ensin alavirran. Saimme asiantuntevan soutajan — airoina tietenkin hyvin toimiva perämööttori — ja lähdimme kohti Karjalankoskea. Pyykkiniemessä aivan tehtaan alapuolella Juankosken nuoren polven edustajat esittivät meille reippaan tervehdyksensä ja saivat siitä hyvästä kuvansa lehteen.

Laajaksi oli Juankosken ja Karjalankosken välinen reitti paisunut veden tultua nostetuksi. Virraskoksetkin olivat kuohut vaimenneet. Jotakin maiseman idyllisyydestä oli kadonnut, mutta tilalle oli tullut suuremman veden tuntua. Veneemme sivutti ärhäkästi dieselkäyttöinen hinaaja Koski, joka isännöi tällä koskien välisellä viiden kilometrin taipaleella ja pitää huolta siitä, että niput siirtyvät Karjalankosken yläpuolelle odottelemaan nostamista voimalaitoksen kynnyksen yli.

Uitto tapahtuu yksinomaan nippuittona ja siirtolaitteet ovat ensiluokkaiset, kertoi uittoyhdistyksen

Eino Vainio kala- ja kotivesillään Lahnaluodon mökin edustalla rva Vainio

paikallinen piirimies Santeri Jänönen. Viime kesänä oli Juankosken ohi mennyt lähes 20 000 nippua tämän uittokauden tuloksen jäätyä 16 000 nippuun.

Piirimies Jänönen on nelikymmenvuotisen uittomiesuransa aikana joutunut kokemaan täydellisen valankumouksen uiton alalla. Hän on ollut hevosvorokilla kiskomassa lauttoja ja seurannut puun kulkua latvapuroilta perille saakka. Se kävi työstä, siihen sisältyi jännitystä, mutta myös romantiikkaa. Nyt se on tipotiessään, pahoitteli Jänönen.

*

Illan suussa suuntasimme matkamme Vuotjärvelle ystävämme

Hinaaja Koski 'liikennöi'
Juankosken ja Karjalankosken
välillä

Eino Vainion uuden Evinruden kiidättämänä. Olimmehan aikaisemmin sopineet käynnistä hänen Lahnaluodossaan. Ei ollut huumoria viljelevä isäntämme liioitellut kesämökkiään ja kalavesiään kuvatessaan. Siellä lekotteli pulska lahnatuuliviiri katolla ja mökin ikkunasta ylti valan mainosti onkimaan, jos halusi ottaa kalastamisen niin mukavasti. Tällä kertaa koimme kuitenkin kattiskoja, joista saimme riittämiin paisti- ja kukkoahvenia. Sitten maisteltiin Lahnaluodon savusauunan löylyjä ja pulahdettiin välillä Vuotjärveen. Se oli suurenmoinen päätös miellyttävälle ja antoisalle Juankosken retkelle.

Juankosken kasvavaa polvea
Pyykkiniemen rannassa

Uimapromootio Kuusankoskella

Kaunis ja helteinen kesä oli oikea uimareiden toivekesä. Yhtiön uimakouluissa Sääksniemessä ja Kymenrannassa oli parisataa lasta. Yhteinen promootio pidettiin Sääksniemessä 15. 8.

Uimamaistereita oli 20 ja -kandidaatteja 69. Priimusmaisteriksi vihittiin 13-vuotias Jorma Lakka. Promoottorine toimi apulaisännöitsijä Gustav Rosenqvist. Puheessaan uimareille hän siteerasi aluksi Tasavallan presidentin uudenvuoden puhetta, jossa hän kiinnitti huomiota kansalaisten terveyden ja kunnan ylläpitämiseen ja kohentamiseen ja kehoitti jokaista aktiiviseen liikun-

nan harrastamiseen. Puhuja jatkoi: Yhtiössämme on kiinnitetty erityistä huomiota nimenomaan harrastusurheilulajien — hiihdon, kävelyn ja uinnin — kehittämiseen. On tärkeätä, että jokaisena vuodenaikana harrastetaan jotakin liikuntamuotoa. Nyt te olette hankkineet hyvän uintitaidon. Tämä liikuntamuoto antaa työtä melkein kaikille lihaksillemme ja pitää meidät hyvässä kunnossa. Liikunta vilpoisessa vedessä piristää ja parantaa aineenvaihduntaa elimistössämme. Uinnin oppiminen vaatii ponnistuksia ja haluaisinkin antaa teille tunnustuksen siitä, että olette osoittaneet tahtoa, tarmoa ja ahkeruutta kehittäessänne taitoanne niin, että olette suorittaneet uimamaisterin ja -kandidaatin tutkinnot. Kun nyt seppelöin teidät saavutuk-

Apulaisännöitsijä Gustav Rosenqvist promovoi nuoret uimarit, vas.

uimaopettajat Milka Krzywacka ja Airi Kousa

senne ulkonaisin tunnuksin, haluan kehottaa teitä harrastamaan jatkuvasti oppimaanne arvokasta liikuntamuotoa.

Uimakoululaiset esittivät kuvio-kelluntaa, erilaisia uintitapoja ja hengenpelastusnäytöksen, minkä jälkeen seurasi uimakoulujen välinen 10 X 25 m viestiuinti. Sekä tyttöjen että poikien viestin voitti Sääksniemi.

Kuluneen kesän aikana ovat uimaopettajina Sääksniemessä toimineet Yvonne von Graevenitz ja Airi Kousa, Kymenrannassa Milka Krzywacka ja Malla Tornainen.

Voikkaan Mestarikerho metsäretkellä

Voikkaan mestarikerholaisia rouvineen lähti eräänä kesäkuun sunnuntaina talkoo- ja huviretkelle Pohjois-Valkealaan. Ensiksi suunnattiin matka Palkkimäen maastoon, jossa piiriesimies Aarne Hyyryläinen ja piirityönjohtaja Kosti Niinivaara ottivat vieraat vastaan. Retkeläisten toivomuksesta heille annettiin työkalut käteen ja neuvottiin, miten männyn kylvö tapahtuu. Tuossa tuokiassa oli hehtaarin ala kylvetty ja olisi mennyt toinenkin, mutta isännät eivät arvanneet, että voikkaalaiset olivat lähteneet metsään tosi mielessä. Kestityksen jälkeen jatkui matka moottoriveneellä Orilammen majalle ja sieltä edelleen Vuohijärvelle. Siten tuli nähtyä kaunis Valkealan Kultareitti. Oheiset kuvat kertovat tästä hyödyllisestä ja hauskaasta matkasta.

Klooritehtaan turvallisuustoimikunta on vastaanottanut tunnustuspalkinnon

liset voittajat olivat Pauli Lamminpää ja Tapio Hietanen. Ja sokeri pohjalla! Arvonnan perusteella 40 paperitehtaalasta pääsi Helsinginmatkalle ja Teollisuus-Tapaturman vieraaksi. Päivän ohjelmaa emme rohkene kertoa, koska se voisi herättää arpaonnesta osattomaksi jääneissä kademielltä.

Tervettä kilpailuhenkeä

Olemme aikaisemmin kertoneet klooritehtaan hämmästyttävästä saavutuksesta vuosi ilman tapaturmia. Samaa vauhtia jatkui sitten vielä yli puoli vuotta, mutta vuoden tulos katsottiin jo palkitsemisen arvoiseksi ennätystulokseksi. Tunnustuksena siitä lahjoitettiin klooritehtaalalle tunnetun taidegraafikon Vilho Askolan Lapin aiheinen puupiirros 'Ilta Levi-joella', joka ilmatiiviisti kehystettynä ja hopealaatalla varustettuna on kunniakirjan tapaan tehdassalin seinällä.

Kymin paperitehtaan turvallisuustoimikunnassa virisi myös keväällä 1962 kilpailuhenki ja viime talvikautena tehtaan 'työturvallisuusjoukkueet' kilpailivat paremmuudesta. Ryhmäkilpailujen tapaan tarvittiin sarjoja ja joukkueita. Konepuoli

muodosti A-sarjan ja siihen kuului neljä joukkuetta: vuorot Teinilä—Perälä, Henttonen—Liimatainen, yankee-koneet ja puuhiomo. B-sarjassa kilpailivat Kymin paperisali, Kuusaan sali ja jalostus sekä seka-sarjana kehysnaulaamo, paperivarasto ja päivätyöntekijät. Monimutkaisen pistelaskun jälkeen saatiin selville voittajat. A-sarjan voitti Teinilä—Perälä vuorot ja B-sarjan yankee-sali ja jalostus. Tärkeintä oli kuitenkin toteamus, että kilpailun todettiin vaikuttaneen parantavasti tehtaan työturvallisuustilastoon.

Palkinnotkin olivat mainitsemisen arvoiset. Arvan perusteella jaettiin kummassakin sarjassa kaksi henkilökohtaista esinepalkintoa. Onnel-

Työturvallisuuskilpailun palkintojen arvonta menossa: vas. silinterimies Erkki Leipola, vuoromestari Erkki Penttinen, turvallisuustarkastaja Harry Varhomaa ja käyttöpäällikkö L. Gräsbeck

AK:n ansiomerkkejä yhtiön autonkuljettajille

Tässä esittelemme Kuusankosken tehtaitten kuljetusosaston kaksi kuorma-autonkuljettajaa, Torsti Borgin (yläkuva) ja Jaakko Heikkilän, joille on äskettäin myönnetty AK:n hopeinen ansiomerkki. Vaatimukset tämän merkin saamiseksi ovat erittäin ankarat, mutta kuljetusosaston autonkuljettajien keskuudessa se ei kuitenkaan ole mikään harvinaisuus, sillä tähän mennessä niitä on tullut jo 4 kultaista ja 36 hopeista. Nämä luvut puhunevat sen puolesta, että yhtiössämme osataan ajaa autoa taitavasti ja liikennemääräysten mukaisesti.

Viljo Pajari

Muisto Hasu

Kalle Skinnari

Vilho Saarinen

Pitkääikäisesti palvelleita

KUUSANKOSKEN TEHTAAT

VILJO PAJARI

silinterimies Kymin selluloosatehtaalta tulee 6. 10. olleeksi 40 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt Valkealassa 29. 1. 1901. Hän tuli yhtiön palvelukseen Kymin selluloosatehtaalle v. 1917. Hän työskenteli välillä muilla osastoilla ja palasi selluloosatehtaalle takaisin v. 1924. Siellä hän on hoitanut saksimiehen, silinterimiehen ja varakoneenhoitajan tehtäviä. Mieluisan vapaa-ajan harrastuksen hän on löytänyt valokuvauksesta.

MUISTO HASU

viilaaja Voikkaan korjauspajalta tulee 14. 10. olleeksi 40 vuotta yhtiömme palveluksessa. Hän on syntynyt Valkealassa 7. 5. 1906 ja tullut yhtiön palvelukseen v. 1923 Voikkaalle uittotöihin. V. 1927 hän tuli viilaajaksi höyryosastolle ja siirtyi v. 1954 laitos-

mieheksi karbiditehtaalle. Nykyiseen työhönsä Voikkaan korjauspajalle hän tuli v. 1956. Hän on toiminut osastonsa luottamusmiehenä v. 1948.

KALLE SKINNARI

maalari Kymin rakennusosastolta tulee 15. 10. olleeksi 40 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt Iitissä 29. 9. 1906. Yhtiön palvelukseen ulkotyöosastolle hän tuli v. 1920 ja siirtyi sieltä v. 1927 Kymin rakennusosastolle.

VILHO SAARINEN

saunan lämmittäjä tulee 5. 11. olleeksi 40 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt 13. 1. 1904 Iitissä. Hän tuli yhtiön palvelukseen v. 1921 Voikkaan sahalle. Työskenneltyään sittemmin Kuusaan sahalla, ulkotyöosastolla ja rakennusosastolla hän v. 1927 siirtyi Kuusaan selluloosatehtaalle koneenhoitajaksi. Vv. 1942—1951 hän työskenteli klooritehtaalla. V:sta 1951 alkaen hän on ollut Naukion saunan lämmittäjänä ja hoitaa tätä tehtävää edelleen.

AARO SAVOLAINEN

uunintäyttävä Voikkaan puuhiomolta tulee 8. 11. olleeksi 40 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt 10. 10.

1903 Mäntyharjussa, joten hän täyttää tänä vuonna 60 vuotta. Hän tuli yhtiön palvelukseen v. 1922 hevosmieheksi. Puuhiomolle hän siirtyi v. 1939 ja on siitä lähtien työskennellyt tällä osastolla sota-aikojakin lukuun ottamatta. Vapaa-ajan harrastuksena on kalastus.

HALLAN TEHTAAT

TEODOR HEIKKILÄ

katontekijä ja puutavaran kyllästäjä lautatarhalla tuli 9. 9. olleeksi 40 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt Kymissä 23. 12. 1902. Yhtiön palvelukseen hän tuli ensi kerran v. 1923 lautatarhalle proomun lastaajaksi. Lyhyen poissaolon jälkeen hän tuli uudelleen yhtiön palvelukseen v. 1931. Siitä lähtien hän on työskennellyt yhtäjaksoisesti ensin lautatarhalla lastaajana ja v:sta 1942 lähtien jalostusosastolla erilaisissa töissä. V:sta 1954 alkaen hän on työskennellyt lautatarhalla katontekijänä ja puutavaran kyllästäjänä.

NIILLO KARVONEN

kuormaaja sahalla tulee 20. 10. olleeksi 40 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt Kotkassa 17. 4. 1906. Yh-

Aaro Savolainen

Aili Forsman

Sulo Ekholm

Niilo Grönvall

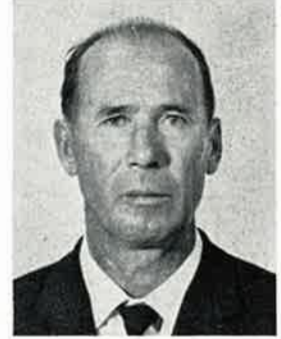
Martti Väkevä

Yrjö Nikola

Johannes Kolehmainen

Oiva Palmu

tiön palvelukseen hän tuli v. 1921 merkkipojaksi lautatarhalle. Oltuaan välillä muualla työssä hän palasi sahalle erilaisiin tehtäviin. Tämän vuoden alusta lähtien hän on toiminut kuormaajana.

Merkkipäiviä

KUUSANKOSKEN TEHTAAT

JUHO LINDSTRÖM

silinterimies Voikkaan paperitehtaalta täyttää 60 vuotta 24. 9. Hän on syntynyt Heinolassa ja tullut paperitehtaan palvelukseen v. 1924. Vapaa-ajan harrastuksista mainittakoon tuohityöt ja puutarhanhoito.

AILI FORSMAN

siivooja talousosastolta täyttää 60 vuotta 29. 9. Hän on syntynyt Elimäellä. V:sta 1951 lähtien hän on työskennellyt yhtäjaksoisesti siivoojana pääkonttorissa.

ALEKSANDRA MUSTONEN

siivooja talousosastolta täyttää 60 vuotta 29. 9. Hän on syntynyt Taipalsaaressa. Yhtiön palvelukseen talousosastolle hän tuli v. 1958 työskennellen Puistomaan siivoojana.

TOIVO LAKKA

veturinkuljettaja kuljetusosastolta täyttää 60 vuotta 5. 10. Hän on syntynyt Luumäellä. V. 1921 hän tuli yhtiön palvelukseen Kymin rakennusosastolle. Sieltä hän siirtyi v. 1922 ulkotyöosastolle 'raanapojaksi'. Samana vuonna hänestä tuli pikkujunan vaihdemies rautatieosastolle. Sotaväestä palattuaan v. 1926 hän tuli samalle osastolle ve-

turinlämmittäjäksi. Tilapäisen veturinkuljettajan tehtäviä hän hoiti v:sta 1927 lähtien kymmenen vuotta, jolloin hän sai veturinkuljettajan nimityksen. V. 1952 hän siirtyi moottoriveturin kuljettajaksi. Hän on palvellut yhtiötä 40 vuotta.

AARNE VASTAMÄKI

rakennustyöntekijä Voikkaan rakennusosastolta täyttää 60 vuotta 11. 10. Hän on syntynyt Mäntyharjussa. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1922 Voikkaan sahalle. Työskenneltyään välillä Voikkaan ulkotyöosastolla hän siirtyi rakennusosastolle v. 1954.

SULO EKHMOLM

rakennustyöntekijä Kymin rakennusosastolta täyttää 50 vuotta 16. 10. Hän on syntynyt Iitissä. Yhtiön palvelukseen hän tuli ensimmäisen kerran v. 1933 ulkotyöosastolle. V:sta 1936 lähtien hän on yhtäjaksoisesti ollut yhtiön palveluksessa ensin Kymin puuhiomolla ja v:sta 1940 lähtien Kymin rakennusosastolla.

NIILLO GRÖNVALL

kuormaaja Kymin paperitehtaalta täyttää 50 vuotta 24. 10. Hän on syntynyt Valkealassa. Yhtiön palvelukseen ulkotyöosastolle hän tuli v. 1929 ja siirtyi Kymin paperitehtaalle v. 1930. Paperitehtaalla hän on toiminut monissa eri tehtävissä paperikoneella, hollanteriosastolla ja lastauspuolella. Nykyisessä ammatissaan hän on ollut v:sta 1961 lähtien.

MARTTI VÄKEVÄ

linja-asentaja Kymin sähköosastolta täyttää 50 vuotta 24. 10. Hän on syntynyt Valkealassa. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1938 Kymin rakennusosastolle ja siirtyi nykyiseen ammattiinsa v. 1945.

ERKKI STENBERG

kaivinkoneen kuljettaja Kymin rakennusosastolta täyttää 50 vuotta 28. 10. Hän on syntynyt Jaalassa. Ennen yhtiömme palvelukseen tuloaan hän työskenteli mm. Säynätsalon tehtailla, Kalso Oy:n tehtailla Vuohijärvellä ja Kymin Uittoyhdistyksen työmailla. Yhtiömme palvelukseen hän tuli v. 1946 Verlan tehtaalle ja siirtyi sieltä metsäosastolle v. 1954. Kymin rakennusosaston palvelukseen hän tuli v. 1958. Verlassa ollessaan hän kuului tehtaan tuotantokomiteaan. Harrastuksista mainittakoon kirjallisuus, puutarhanhoito ja kalastus.

YRJÖ NIKOLA

keskuslämmittäjä karbiditehtaalta täyttää 50 vuotta 31. 10. Hän on syntynyt Valkealassa ja tullut yhtiön palvelukseen ensimmäisen kerran v. 1938. Työskenneltyään useaan eri otteeseen eri osastoilla hän v. 1947 tuli nykyiseen toimeensa karbiditehtaalle. Hänen harrastuksistaan mainittakoon musiikki ja kalastus.

LARS STRANDBERG

levyseppä Kymin korjauspajalta täyttää 50 vuotta 3. 11.

HALLAN TEHTAAT

JOHANNES KOLEHMAINEN

tekniikko täytti 60 vuotta 19. 9. Hän on syntynyt Sulkavalla. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1937 korjauspajalle työjohtajaksi. Nykyisin hän on höyryvoima-aseman ja laivojen esimies. Myös paineastioiden valvonta ja tarkastus kuuluvat hänen tehtäviinsä.

KALLE JÄNTTI

sorvaaja täyttää 60 vuotta 5. 10. Hän on syntynyt Pielisjärvellä. Hän tuli yh-

Akseli Salo

Hilja Palonen

Väinö Lahtinen

Vilho Laaksonen

tiön palvelukseen merkipojaksi v. 1921 ja siirtyi v. 1923 korjauspajalle viilaajan oppilaaksi ja myöhemmin viilaajaksi. V:sta 1940 alkaen hän on ollut korjauspajalla sorvaajana.

JULIA KARJALAINEN

siivooja täyttää 50 vuotta 9. 10. Hän on syntynyt Kymissä. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1936 sahalle mittajaksi palvellon siellä neljä vuotta. Hän tuli uudelleen sahalle v. 1943 työskennellen erilaisissa töissä puoli vuotta. V. 1951 hän palveli jälleen puoli vuotta sahalla. Viimeksi hän tuli sahalle v. 1954, mistä lähtien hän on työskennellyt erilaisissa ammateissa.

OIVA PALMU

vartija täyttää 50 vuotta 4. 10. Hän on syntynyt Kymissä. Yhtiön palvelukseen hän tuli ensimmäisen kerran v. 1932 sahalle, jossa työskenteli puoli vuotta. V. 1933 hän tuli jälleen sahalle työskennellen siellä vuoteen 1940. V. 1944 hän tuli tasajaksi sahalle siirtyen v. 1949 vaunujen lukijaksi ja v. 1958 kuljetusosastolle trukinkuljettajaksi. V:sta 1962 lähtien hän on toiminut vartijana.

VÄINÖ LEHTINEN

viilaaja täyttää 50 vuotta 11. 10. Hän on syntynyt Pyhtäällä. V. 1937 hän tuli yhtiön palvelukseen höyläämölle puutavaran halkaisijaksi. V. 1959 hän siirtyi nykyiseen työhönsä viilaajaksi korjauspajalle.

TAITO SIPILÄ

kuormaaja täyttää 50 vuotta 12. 10. Hän on syntynyt Vehkalahdella. V. 1938 hän tuli tukkiosastolle uittajaksi ja siirtyi kesällä v. 1963 lautatarhalle kuormaajaksi.

HÖGFORSIN TEHTAAT

AKSELI SALO

yö- ja portinvartija täyttää 60 vuotta 6. 10. Hän on syntynyt Forssassa. Tehtaan palvelukseen hän tuli koksivarastoon karrääjäksi v. 1919. Täältä hän siirtyi keernaosastolle keernantekijäksi parin vuoden ajaksi. V. 1924 hän siirtyi rautasulattoon sulattajaksi. Hän on toiminut keernantekijänä kaikkiaan 15 vuotta. Tämän lisäksi on hän valanut ja kaavannut viisi vuotta. Vv. 1959—1960 hän toimi valuntarkastajana. Vartijaksi hän siirtyi v. 1962.

SIIRI LAHTINEN

siivooja hitsausosastolta täyttää 60 vuotta 20. 10. Hän on syntynyt Nurmijärvellä. Tehtaan puutarhassa hän oli työssä kolmena kesänä. V. 1951 hän siirtyi tehtaalle hissinkuljettajaksi. Toimittuaan tässä tehtävässä kaksi vuotta hän siirtyi hitsausosaston siivoojaksi.

ARVO LEHTIRANTA

portinvartija Fagerkullan portilta täyttää 60 vuotta 25. 10. Hän on syntynyt Ul. Pyhäjärvellä. Tehtaan palvelukseen hän tuli v. 1934. Hän on työskennellyt valajana ja kaavaajana sekä keernaosastolla. V. 1962 hän siirtyi portinvartijaksi.

HILJA PALONEN

siivooja valimosta täyttää 60 vuotta 4. 11. Hän on syntynyt Ul. Pyhäjärvellä. Hän tuli työhön jo 16-vuotiaana koksivarastoon. Hän on tehtaan ensimmäisiä naistyöntekijöitä. Hän toimi myös 8 vuotta keernantekijänä. Pisimmän päivätyönsä hän on tehnyt valunpuhdistajana, jossa toimesta hän oli 18 vuotta. Neljä viimeisintä vuotta hän on toiminut valimossa siivoustehtävissä.

Onni Mäntynen

Aarne Rantala

Tor Sjöblom

Oiva Ruokolainen

Toimi Pirinen

VÄINÖ LAHTINEN

pakkaaja Heinolan tehtaalta täytti 50 vuotta 2. 8. Hän on syntynyt Käksälässä. Yhtiön palvelukseen Heinolan tehtaan rakennusosastolle hän tuli v. 1956 ja siirtyi sieltä v. 1958 radiaattoriosastolle pakkaajaksi.

AINO LANDSTRÖM

poraaja liesiosastolta täyttää 50 vuotta 1. 10. Hän on syntynyt Ul. Pyhäjärvellä. Tehtaan palvelukseen hän tuli hiomoon v. 1942. Hän on toiminut mm. rakennus- ja maatalousosastoilla, kunnes v. 1959 siirtyi nykyiseen toimeensa liesiosastolle.

VILHO LAAKSONEN

autonkuljettaja rakennusosastolta täyttää 50 vuotta 3. 10. Hän on syntynyt Tammelassa. Tehtaan palvelukseen hän tuli rakennusosaston autonkuljettajaksi v. 1946.

HELMI SALO

siivooja valimosta täyttää 50 vuotta 24. 10. Hän on syntynyt Tammelassa. Tehtaan palvelukseen hän tuli v. 1934 emalilaitokselle. Hän on toiminut erilaisissa tehtävissä keernaosastolla sekä valimossa ja puhdistamossa. Nykyisin hän toimii siivoustehtävissä III-valimossa.

ONNI MÄNTYENEN

puuseppä rakennusosastolta täyttää 50 vuotta 28. 10. Hän on syntynyt Nurmijärvellä. Tehtaan palvelukseen hän tuli v. 1946 rakennusosastolle kirvesmieheksi. Nykyisin hänen tehtävänä on rakennusosaston vaativampien puusepäntöiden teko.

AARNE RANTALA

hiekanvalmistaja valimosta täyttää 50 vuotta 8. 11. Hän on syntynyt Tammelassa. Tehtaan palvelukseen hän tuli v.

Toivo Puranen

1948 valimoon kaavaajaksi. Oltuaan välillä muutaman vuoden muualla työssä hän jatkoi palvelustaan tehtaan valimossa. Kolme viimeistä vuotta hän on toiminut kaavaushiekan valmistajana hiekanvalmistuslaitoksessa.

TOR SJÖBLÖM

tehtaanlääkäri, lääk.lis. Karkkilasta täyttää 50 vuotta 14. 11. Hän on syntynyt Karkkilassa, tullut ylioppilaaksi Porvoon Lyseosta v. 1932 ja suorittanut lääketieteen lisensiaattitutkinnon v. 1944. Hän on toiminut nuorempana lääkärinä mm. kirurgisessa sairaalassa, Helsingin kulkutautisairaalassa, Suomen Punaisen Ristin sairaalassa, Tampereen yleisessä sairaalassa ja naistenklinikalla. V.t. kunnanlääkärinä hän toimi Orimattilassa ja Oulunkylässä sekä useaan otteeseen Karkkilassa. Högforsin Tehtaan lääkäriksi hän tuli v. 1947. Tor Sjöblom otti osaa molempiin sotiin lääkintäkapteenina toimien pataljoonan- ja rykmentinlääkärinä. Hän on Karkkilan Rotaryklubin perustajajäsen ja toimi vv. 1960—1961 klubin presidenttinä. Hän on toiminut Karkkilan kauppalan terveydenhoitolautakunnan varapuheenjohtajana useita vuosia. Hänen harrastuksistaan mainittakoon erityisesti riistanhoito, metsästys, tennis ja ampumahelu. Hän on Högforsin Riistamiehet r.y:n puheenjohtaja ja Vihdin, Karkkilan ja Ul. Pyhäjärven riistanhoitoyhdistyksen hallituksen jäsen.

METSÄOSASTO

OIVA RUOKOLAINEN

metsäteknikko täyttää 50 vuotta 23. 10. Hän on syntynyt maanviljelijän poikana Ilomantsin Kuokanniemellä. Yhtiöme palvelukseen hän tuli v. 1945 työnjohtajaksi Koveron piiriin. Sippolan Metsäkoulun aloitettua toimintansa v. 1946 hän oli I kurssin oppilaana ja valmis-

tui metsäteknikoksi v. 1948. Koulusta päästyään hän toimi työnjohtajana Kuhmoisten piirissä Päijänteen hoitoalueessa ja siirtyi v. 1950 takaisin kotiseudulle Pohjois-Karjalan hoitoalueeseen Koveron piiriin asuinpaikkanaan Ilomantsin kirkonkylä. Hän on aina hoitanut hänelle uskotut tehtävät niin työnantajan kuin työväenkin kannalta moitteettomasti.

JUANKOSKEN TEHDAS

TOIMI PIRINEN

kartonkikoneenhoitaja täyttää 50 vuotta 1. 11. Hän on syntynyt Juankoskella. Jo koulupoikana hän oli kesäisin töissä tehtaan sammaleenkeruussa. Koulusta päästyään hän oli kesän tehtaan puutarhassa ja v:sta 1929 alkaen hän oli töissä tehtaan eri osastoilla, mm. sahalla ja puuhiomossa. V. 1937 hän tuli kartonkitehtaaseen saksimieheksi. Sen jälkeen hän on työskennellyt rullamiehen apulaisena, silinterimiehenä, kartonkikoneen varahoitajana ja v:sta 1959 alkaen kartonkikoneenhoitajana. Hän on ollut kunnanvaltuuston ja kunnanhallituksen varajäsen, kuuluu nykyisin palolautakuntaan ja on Juankosken Vesihuolto-osuuskunnan hallituksen jäsen ja kuuluu Juankosken Säästöpankin isännistöön. Hän on ollut Juantehtaan soittokunnassa mukana n. 35 vuotta ja on kuulunut nuorempana torvisoittokunnan mieskuoroon. Tehdaspalokunnassa hän on ollut mukana v:sta 1931 alkaen. Hän on Juankosken Kuuhan perustajajäsen. Nuorena hän harasti näyttelemistä.

KIRJA- JA KIVIPAINO

TOIVO PURANEN

Kouvolan Kirja- ja Kivipainon sitomon faktorin täyttää 50 vuotta 5. 10. Hän on syntynyt Liperissä. Hän suoritti latojan opin Viipurissa Kauppakirjapaino Oy:ssä ja työskenteli tässä painossa latojana sekä latomon esimiehenä yhteensä 15 vuotta. Työnsä ohella hän suoritti yksityisoppilaana keskikoulukurssin Viipurin suomalaisessa lyseossa ja muutettuaan Helsinkiin hän kävi Ateneumin 2-vuotisen graafisen iltakurssin. Toimitetaan useissa kirjapainoissa sekä siviili- ja lehtipuolella hän tuli v. 1952 Kouvolaan Karjalan Kirjapaino Oy:n faktoriiksi ja siirtyi v. 1957 Kouvolan Kirja- ja Kivipainoon sitomon faktoriksi. Hänen vapaa-ajan harrastuksistaan mainittakoon kalastus.

Kymi-Yhtymän 22. kesämestaruuskilpailut pidettiin Juantehtaalla hyvissä olosuhteissa 31. 8. ja 1. 9. Karkkila vei vakuuttavan voiton miesten yleisurheilukilpailussa ja Kymintehdas voitti naisten lentopallon A- ja B-sarjan.

Juantehtaalaisjoukkue voitti jälleen 4 x 100 m:n viestin. Vas. Jouko Tuppurainen, Antero Roininen, Olli Koskela ja Erkki Tuppurainen

Juantehtaan soittokunta avasi 'pelin' johtajanaan kapellimestari Oskari Salin

Kuulantyyönnön ja kiekonheiton voittaja karkkilalainen Toivo Pääkkönen

Juankoskella kilpailtiin yhtymän urheilumestaruuksista

Kilpailut alkoivat lauantaina naisten lentopallo-otteluilla, joista pari ensimmäistä pelattiin sisätiloissa yhteiskoululla. Kymintehdas vei A-sarjan mestaruuden jo kuudennen kerran peräkkäin, vaikka se Karkkilasta saikin lujan vastuksen. B-sarjassa pelasi kolme hyvin tasaväkistä joukkuetta Kymintehdas II, Voikkaa ja Heinola. Kymintehdas peri tässäkin sarjassa voiton, joskin hieinan yllättäen.

Sunnuntain yleisurheilukilpailut alkoivat Juantehtaan torvisoittonunnan musiikkiesityksillä. Juantehtaan paikallispäällikkö, dipl.ins. L. Timgren avasi kisat toivottaen

Kymintehtaan Jouko Lahtinen voitti 100 m:n juoksun ajalla 11.2

400 m:n juoksun parhaat (alla) Pertti Koivunen, Olavi Isokoivisto ja Seppo Rainio

1 500 m:n juoksun (oikealla) voittaja Reijo Lautiala, seuraavina Taisto Strengell ja Raimo Hämäläinen

kilpailijoille menestystä. Helteinen kesäsää oli saanut juantehtaalaiset liikkeelle ja parisataa katselijaa olikin kentän reunustoilla kannustamassa innokkaasti kilpailijoita. Karkkila hallitsi kilpailuja ylivoimaisesti. Toiseksi tuli Voikkaa Kymintehtaan jäädessä kolmannelle sijalle suurten tehtaiden sarjassa. Pienet tehtaat voitti Salo. Kilpailujen tulostaso muodostui tyydyttäväksi. Parhaan tuloksen saavutti Kymintehtaan Jouko Lahtinen juosten 100 m aialla 11.2. Maaottelumies Matti Järvi Karkkilasta sai kaksoisvoiton hyppäämällä korkeutta 180 ja pituutta 657. Karkkilan Toivo Pääkkösestä tuli toinen kaksoisvoittaja. Hän työnsi kuulaa 14.05 ja heitti kiekkoa 38.36. 4 x 100 m:n viestin voitti Juantehtaan joukkue saavuttaen samalla uuden ennätyksen 46.8. Pienten tehtaiden sarjassa muodostui mielenkiintoisimmaksi 1 500 m:n juoksu, jossa voiton peri loppukirinsä ansiosta Salon Reijo Lautiala Juantehtaan poikien häntä kovasti ahdistellessa.

Kilpailujen päätyttyä odotti seuratalon salissa Juankosken Marttayhdistyksen valmistama juhla-ateria, joka maukkautensa ja runsautensa olisi saanut ylivoimaisen voiton, jos tässä lajissa olisi kilpailtu. Tehtaan torvisoittokunta viihdytti vieraita ruokailun aikana. Dipl.ins. Timgren luovutti kiertopalkinnon Karkkilaan, jonne se lopullisesti jäikin Karkkilan saatua siihen viidennen kiinnityksen. Pienten tehtaiden pokaalin vastaanotti Salon edustaja. Naisten lentopallokilpailun palkinnot jaettiin niin ikään ja jokaisen tehtaan paras pelaaja palkittiin sen lisäksi. Kelloseppä U. Kopran lahjoittaman kunniamerkinnon sai Jouko Lahtinen. Tunnelma kohosi lakipisteeseen dipl.

ins. Timgrenin jakaessa kalakukkoja jumbopalkinnoiksi. Lopuksi hän kiitti kilpailijoita, toimitsijoita ja kaikkia kilpailuihin ja niiden järjestelyihin osallistuneita ja eritoten Juankosken Marttoja, jotka koko kilpailun ajan olivat taidolla ja menestyksellä hoitaneet ruokailun. Lopettajaissanat lausui sosiaalipääll. Åke Launikari.

Vieraanvaraiset isännät olivat järjestäneet kisaohjelmaan hienon finaalin, sillä Karjalankoskella odotti Lokki-laiva, joka viilätti vieraineen maalauksellisen vesireitin kautta Kuopioon. Matkan puitteet sään, musiikin ja pulskan kuutamon ansiosta olivat suuremμοiset. Tämänkesäisestä kisamatkasta muodostui jokaiselle mukanaolijalle todellinen elämys.

Tulokset:

100 m juoksu

1) Jouko Lahtinen, Kymintehdas 11,2, 2) Arto Tuominen, Salo 11,3, 3) Pentti Salmi, Voikkaa 11,4, 4) Jouko Tuppurainen, Juantehdas 11,6, Urpo Nikander, Karkkila 11,6, 6) Lasse Palmu, Halla 11,8, Väinö Orkola, Voikkaa 11,8, 8) Jouko Teinilä, Salo 12,0, Pentti Kankkunen, Karkkila 12,0, 10) Seppo Kivinen, Kymintehdas 12,1, 11) Hannu Koskinen, Heinola 12,2, 12) Matti Heino, Heinola 12,4.

3000 m juoksu

1) Pertti Taivainen, Karkkila 8.56,6, 2) Leo Viljakainen, Kymintehdas 9.05,6, 3) Mauno Arkko, Voikkaa 9.24,2, 4) Matti Rätty, Karkkila 9.29,6, 5) Pertti Arvila, Kymintehdas 9.31,2, 6) Keijo Hokkanen, Voikkaa 9.40,0.

400 m juoksu

1) Pertti Koivunen, Karkkila 52,6,

1 000 m:n viestin voitti Karkkila. Joukkue palkintokorokkeella vasemmalta Pertti Koivunen, Urpo Nikander, Olavi Isokoivisto ja Pentti Kankkunen

Dipl.ins. L. Timgren avasi kilpailut (yllä)

Kilpailujen johtaja Eero Lipponen (oik.) ja ylituomari Pekka Tuunainen

Salolainen Arto Tuominen tuli toiseksi 100 m:llä ja korkeushypyssä

3000 m:n kärki: Pertti Taivainen, Leo Viljakainen ja Mauno Arkko

Pituus- ja korkeushypyn voittaja, maaottelumies Matti Järvi (oik.) kilpailutoverinsa Erkki Vainion kanssa, joka varmaankin mielellään olisi ottanut hypyissä seipään avukseen

Lentopallon A-sarjan voittanut Kymintehtaan joukkue

- 2) Olavi Isoikoivisto, Karkkila 52,7, 3) Seppo Rainio, Kymintehdas 53,3, 4) Erkki Knapp, Voikkaa 54,2, 5) Unto Pöyhönen, Voikkaa 54,8, 6) Keijo Lehtoranta, Kymintehdas 55,6.

1500 m juoksu

- 1) Reijo Lautiala, Salo 4.23,8, 2) Taisto Strengell, Juantehdas 4.26,6, 3) Raimo Hämäläinen, Juantehdas 4.28,6, 4) Hannu Koskinen, Heinola 4.28,8, 5) Mauri Lehtinen, Heinola 4.50,0, 6) Pasi Vuorinen, Salo 4.58,9.

Kuulantytöntö

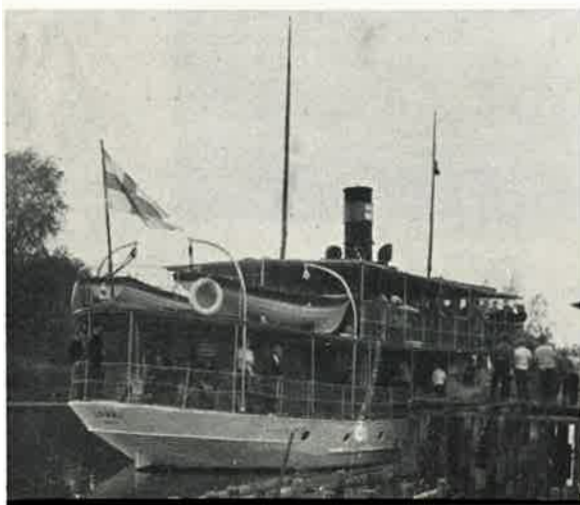
- 1) Toivo Pääkkönen, Karkkila 14.05, 2) Seppo Rautio, Voikkaa 13.65, 3) Raimo Korpela, Karkkila 11.90, 4) Pertti Tuviala, Kymintehdas 11.81, 5) Pertti Nurmilaukas, Kymintehdas 11.70, 6) Yrjö Junni, Voikkaa 11.60.

Pituushyppy

- 1) Matti Järvi, Karkkila 657, 2) Timo Nikkinen, Voikkaa 653, 3) Jouko Lahtinen, Kymintehdas 640, 4) Yrjö Tonteri, Kymintehdas 635, 5) Yrjö Junni, Voikkaa 625, 6) Raimo Korpela, Karkkila 616.

Korkeushyppy

- 1) Matti Järvi, Karkkila 180, 2) Arto Tuominen, Salo 175, 3) Jorma Kilpeläinen, Karkkila 175, 4) Erkki Vainio, Voikkaa 170, 5) Raimo Lai-

Tuloslaskennassa oltiin silmä tarkkana. Oik. sosiaalipäällikkö Mikko Lehto-oro, konttoripäällikkö Rolf Chydenius ja konttoristi Juhani Saarela

tin, Juantehdas 165, 6) Asko Vuorinen, Salo 165, 7) Teuvo Hellsten, Voikkaa 160, 8) Erkki Härmä, Halla 160, 9) Antero Roininen, Juantehdas 160, 10) Lasse Palmu, Halla 155, Risto Aro, Kymintehdas 155, 12) Erkki Taipale, Heinola 155, Jouko Salmi, Kymintehdas 155, Teuvo Saarenkoski, Heinola 155.

Kiekonheitto

- 1) Toivo Pääkkönen, Karkkila 38.36, 2) Seppo Rautio, Voikkaa 36.82, 3) Seppo Kivinen, Kymintehdas 34.70, 4) Esko Tuominen, Salo 34.39, 5) Raimo Pukkila, Voikkaa 34.14, 6) Antti Karanen, Salo 33.62, 7) Pertti Tuviala, Kymintehdas 33.20, 8) Raimo Laitinen, Juankoski 32.66, 9) Pentti Lankinen, Heinola 31.88, 10) Erkki Taipale, Heinola 31.39, 11) Heikki Suolampi, Karkkila 29.12, 12) Esko Virtanen, Halla 28.27, 13) Martti Lysinen, Juankoski 28.13.

4 x 100 m viesti

- 1) Juantehdas 46,8, 2) Salo 47,6, 3) Heinola 48,4, 4) Halla 53,2.

1000 m viesti

- 1) Karkkila 2.04,6, 2) Kymintehdas 2.05,2, 3) Voikkaa 2.06,9.

Tehtaiden välinen järjestys

Suuret tehtaot

- 1) Karkkila 74 pist., 2) Voikkaa 49 pist., 3) Kymintehdas 46 pist.

Pienet tehtaot

- 1) Salo 59 pist., 2) Juantehdas 47 pist., 3) Heinola 32 pist., 4) Halla 19 pist.

Naisten lentopallo-otteluiden tulokset

A-sarja

- Kymintehdas I—Salo (15—8, 15—3), Juantehdas—Karkkila (9—15, 4—15), Juantehdas—Kymintehdas I (0—15, 1—15), Karkkila—Salo (11—15, 15—6, 2—15), Salo—Juantehdas (16—

Kotiinlähtijöitä odotteli Lokki Karjalankoskella

Juantehdaan Martat saivat kunniamaininnan ruoistaan

Kymintehtaan tyttäret voittivat B-sarjankin

14, 15—6), Kymintehdas I—Karkkila (15—8, 15—11).

B-sarja

Voikkaa—Kymintehdas II (10—15, 12—15), Heinola—Voikkaa (15—4, 2—15, 14—15), Kymintehdas II—Heinola (12—15, 15—13, 15—13).

Lopputulokset

A-sarja

1) Kymintehdas I 6 pist., 2) Salo 4 pist., 3) Karkkila 2 pist., 4) Juantehdas 0 pist.

B-sarja

1) Kymintehdas II 4 pist., 2) Voikkaa 2 pist., 3) Heinola 0 pist.

Arvovaltaisia vieraita Kuusankosken tehtailla

Kuluneen kesän lukuisista vierailijoista esittelemme tässä kaksi huomattavaa retkikuntaa. Yläkuvassa nähdään 37 ulkomaalaista julkisen sanan edustajaa isäntineen Koskelan terassilla. Nämä kaikkia viittä maanosaa edustaneet lehtimiehet ja -naiset saapuivat Suomeen Tukholmasta, jossa he osallistuivat kansainvälisen lehdistöinstituutin IPI:n vuosikokoukseen. Retkikunnan johtajana toimi STT:n johtaja valtiotiet. tohtori Kullervo Killinen ja käyntikohteina olivat Turku, Tampere,

Valkeakoski, Lahti, Kuusankoski, Summa, Kotka ja Helsinki. Erityisesti vieraita kiinnosti maamme paperiteollisuus. Kuusankoskella vieraat toivotti tervetulleiksi apulaisisännöitsijä Olov Hixén ja Kuusankosken tehtaiden toimintaa selosti apulaisisännöitsijä Gustav Rosenqvist. Ohjelmaan liittyi tehdaskäynnejä ja kiertoajelu sekä päätteeksi lounas Koskelassa.

Alakuva esittää kahdeksaa johtavaa amerikkalaista paperiteollisuusmiestä isäntineen ja oppaineen tämän arvovaltaisen retkikunnan vieraillessa Kuusankosken tehtailla. Vieraat toivotti tervetulleiksi ja yhtiön esittelyn suoritti isännöitsijä

Curt Cedercreutz. Tehdaskäynnin jälkeen neuvoteltiin tuotteiden laadunvalvontaan liittyvistä kysymyksistä.

Matkan johtajana toimi Mr. Ernest H. Vaissiere, joka edustaa Suomen Paperitehtaitten Yhdistystä Yhdysvalloissa, ja muut osanottajat olivat: Mr. John H. de Witt (Hammermill Paper Co), Mr. E. J. Doonan (St. Regis Paper Co), Mr. T. T. Dunn (Union Bag-Camp Paper Corporation), Mr. Roy Hella (The Northwest Paper Co), Mr. A. E. Levensailor (International Paper Co), Mr. P. F. Winkler (The Mead Corporation) ja Mr. S. J. Robinson (Publishers' Paper Co).

